

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ ANTROPOLOGIE

**VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ZÁKLADNÍ ODBORNÉ PŘÍPRAVY
POLICIE ČR**

Magisterská diplomová práce

Studijní program: Andragogika

Autor: Bc. Ivana Skoupilová

Vedoucí práce: RNDr. Markéta Seidlová, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci na téma „*Vzdělávací strategie základní odborné přípravy Policie ČR*“ vypracovala samostatně a uvedla jsem v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne

Podpis

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mě při psaní této práce podporovali a zvládli toto nelehké období společně se mnou. Ovšem největší poděkování patří mé vedoucí práce paní RNDr. Markétě Seidlové, Ph.D., a to za její odborné vedení, cenné rady a podporu, které vedly k úspěšnému dokončení této magisterské práce.

Anotace

Jméno a příjmení:	Bc. Ivana Skoupilová
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	Andragogika
Obor obhajoby práce:	Andragogika
Vedoucí práce:	RNDr. Markéta Seidlová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Vzdělávací strategie Základní odborné přípravy Policie ČR
Anotace práce:	<p>Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou vzdělávací strategie nově příchozích policistů v rámci <i>Základní odborné přípravy</i>.</p> <p>Hlavním cílem práce je popsat a analyzovat připravenost absolventů <i>Základní odborné přípravy</i> v rámci Policie České republiky, tedy zda je délka výuky a vzdělávací strategie, která je během <i>Základní odborné přípravy</i> využita, dostačující. Hlavní cíl práce je naplněn prostřednictvím kvantitativního výzkumného šetření, kdy byl pro metodu sběru dat zvolen vlastní dotazník. Samotná práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se věnuje základním pojmům souvisejícím se vzdělávání dospělých a vzdělávací strategii ve firmách. Empirická část navazuje na teoretickou část a jsou zde popsány sběr, analýza a vyhodnocení získaných dat na základě dotazníkového šetření. Výzkum ukázal, že délka výuky a použitá vzdělávací strategie během <i>Základní odborné výuky</i> dostačující, avšak několik stěžejních předmětů, jako jsou praktické činnosti, administrativa a služba pořádkové policie, by potřebovalo delší časovou dotaci a větší zaměření, což znemožňuje zkrátit dobu <i>Základní odborné výuky</i>.</p>

Klíčová slova:	Policie ČR, služba pořádkové policie, základní odborná příprava, vzdělávání v organizaci, vzdělávací strategie
Title of Thesis:	Education in the basic professional training in police schools of the Police of the Czech Republic
Annotation:	<p>This diploma thesis concerns the issue of the education and its strategy of new police officers as part of the basic professional training in police schools of the Police of the Czech Republic.</p> <p>The main goal of this thesis is to describe and analyse the readiness of the graduates of the basic professional training within the Police of the Czech Republic, thus whether the length of teaching and the educational strategy used during the basic professional training is sufficient. To solve the main goal is used quantitative research investigation with the help of self-constructed questionnaire. The thesis itself is divided into two parts - a theoretical and an empirical part. The theoretical part is devoted to basic concepts related to adult education and educational strategy in companies. The empirical part follows on from the theoretical part and the collection, analysis and evaluation of the obtained data are described here. Research has shown that the length of teaching and the educational strategy used during the basic professional training is sufficient, but several key subjects, such as practical activities, administration and order police service, would need a longer time subsidy and greater focus, which makes the intention to shorten the length of the basic professional training impossible.</p>
Keywords:	Police of the Czech Republic, public order police service, basic professional training, corporate education, educational strategy
Názvy příloh vázaných v práci:	č. 1 Dotazník
Počet literatury a zdrojů:	35
Rozsah práce:	98 s. (127 081 znaků s mezerami)

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH.....	11
2 VZDĚLÁVÁNÍ V ORGANIZACI	14
2.1 DRUHY FIREMNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	14
2.2 VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA V ORGANIZACI	15
2.2.1 Strategie firemního vzdělávání	15
2.2.2 Cíle vzdělávání.....	17
2.2.3 Didaktické formy vzdělávání	18
2.2.4 Metody vzdělávání.....	20
3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	23
4 POŘÁDKOVÁ POLICIE	26
4.1 ORGANIZACE POŘÁDKOVÉ POLICIE ČR.....	26
4.2 ČINNOSTI POŘÁDKOVÉ POLICIE ČR	27
4.2.1 Hlídková služba	27
4.2.2 Obchůzková služba	28
4.2.3 Dozorčí služba	28
5 SLUŽEBNÍ POMĚR.....	30
5.1 PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ K POLICII ČR	30
5.2 VZNIK SLUŽEBNÍHO POMĚRU.....	30
5.3 SLUŽEBNÍ SLIB.....	31
5.4 ETICKÝ KODEX POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY.....	32
II EMPIRICKÁ ČÁST	35
6 PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NOVĚ PŘÍCHOZÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR.....	35
6.1 NÁSTUPNÍ PŘÍPRAVA	36
6.2 ZÁKLADNÍ ODBORNÁ PŘÍPRAVA.....	37
6.2.1 Odborná výuka I.....	38
6.2.2 Řízená praxe	38
6.2.3 Odborná výuka II.....	40
7 VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ZÁKLADNÍ ODBORNÉ PŘÍPRAVY	41
7.1 TEORETICKÁ ČÁST SLUŽEBNÍ PŘÍPRAVY.....	42
7.1.1 Základy práva	42

7.1.2	<i>Základy kriminalistiky</i>	43
7.1.3	<i>Služba pořádkové a cizinecké policie</i>	43
7.1.4	<i>Služba dopravní policie a řízení služebních vozidel</i>	44
7.1.5	<i>Příprava k použití donucovacích prostředků a k použití zbraně</i>	45
7.1.6	<i>Zdravotnická příprava</i>	45
7.1.7	<i>Komunikace a policejní etika</i>	45
7.1.8	<i>Spojovací příprava</i>	46
7.1.9	<i>Administrativa a informační technologie</i>	46
7.1.10	<i>Komplexní policejní činnosti</i>	47
7.2	VYUŽÍVANÉ METODY BĚHEM VÝUKY	47
8	VÝZKUM V ANDRAGOGICE	51
8.1	METODOLOGIE	51
8.2	KVANTITATIVNÍ VÝZKUM	52
8.2.1	<i>Hlavní fáze kvantitativního výzkumu</i>	52
8.2.2	<i>Cíl výzkumu, výzkumné otázky, hypotézy a jejich operacionalizace</i>	53
8.2.3	<i>Sběr dat pomocí dotazníku</i>	55
8.2.4	<i>Charakteristika výzkumného vzorku</i>	57
8.2.5	<i>Analýza dat</i>	57
9	VYHODNOCENÍ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	59
9.1	DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE	59
9.2	PŘIPRAVENOST ABSOLVENTŮ ZÁKLADNÍ ODBORNÉ PŘÍPRAVY	63
9.3	SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ, NAPLNĚNÍ CÍLE A VYHODNOCENÍ STANOVENÝCH HYPOTÉZ	78
9.4	DISKUZE	81
	ZÁVĚR	83
	SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	86
	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK	91
	SEZNAM ZKRATEK	93
	SEZNAM PŘÍLOH	94
	PŘÍLOHA Č. 1: DOTAZNÍK	95

ÚVOD

V předkládané diplomové práci se zaměřím na vzdělávání a vzdělávací strategii, která je využita při výuce nově příchozích policistů v rámci *Základní odborné přípravy* u Policie České republiky (PČR). Nově příchozí policisté nemají dosud žádnou praxi u této bezpečnostní složky státu. V rámci *Základní odborné přípravy* nově přijatých příslušníků můžeme pracovat i s termínem vzdělávání dospělých. Jelikož jedna z podmínek k přijetí k Policii České republiky je plnoletost, ukončené středoškolské vzdělání a psychická vyspělost, kterou zkoumá psycholog v rámci přijímacího řízení k policii.

Dnešní nelehká doba s sebou nese různá úskalí a nejistoty občanů. Kriminalita neustále roste, ať už v rovině přestupků či trestných činů, a to i přesto se občané potřebují cítit bezpečně. Policie České republiky, jakožto jednotná ozbrojená bezpečnostní složka státu, je jeho nedílnou součástí už od samého vzniku samostatné České republiky, kdy navázala na necelé dva roky existující Federální železniční policii a předtím téměř padesát let existující Sbor národní bezpečnosti. Jejím úkolem je sloužit veřejnosti, chránit bezpečnost osob a majetku. Dohlíží na veřejný pořádek, předchází trestné činnosti, plní úkoly podle trestního řádu a další úkoly svěřené jí zákony.

V poslední době se hodně hovoří o personální situaci v rámci policie, kdy zkušené policisté po více jak 15 letech služby opouštějí řady policie, převážně z důvodu, kdy již mají nárok na výsluhu, a nově příchozí policisté nemohou tak rychle nahradit ty zkušené. Povolání policisty je specifické tím, že občan České republiky musí splnit několik podmínek, aby se vůbec mohl přihlásit a stát se novým policistou. Tato cesta není jednoduchá a uchazeč musí projít několikakolovým přijímacím řízením. Avšak když se mu všechno podaří a je přijat k Policii České republiky, čeká ho ještě dlouhá cesta k tomu, aby se z něj stal „hotový“ policista. Každý nově příchozí policista musí absolvovat vzdělávací kurz, z něhož nabyté vědomosti později využije při

policejní práci. Tento kurz se nazývá *Základní odborná příprava*. Jelikož se v poslední době hovoří o tom, že by se doba *Základní odborné přípravy*, především tedy délka *Odborné výuky I a II*, zkrátila z osmi měsíců na sedm a dále by se zrušila *Nástupní příprava*, kdy by tato probíhala v průběhu týdne či dvou v rámci kraje příslušného Krajského ředitelství PČR, kde je policista služebně zařazen, nenechává mě toto téma chladnou. Jakožto příslušníci Policie České republiky mi není lhostejné, aby celá policie fungovala dobře, aby nově příchozí policisté měli adekvátní znalosti a dovednosti, a občané se tak na policii mohli spolehnout.

Na základě tohoto jsem se rozhodla ve své diplomové práci na tuto problematiku zaměřit. Jak jsem zmínila již výše, hlavním cílem předkládané diplomové práce bude popsat a analyzovat, zda policisté, kteří právě úspěšně absolvovali *Základní odbornou přípravu*, jsou dostatečně kvalifikovaní a připravení řešit nastalé situace při výkonu jejich služby, zda je délka *Základní odborné přípravy* dostačující, či nikoli.

Hlavními výzkumnými otázkami, které si kladu, jsou: Jakým způsobem probíhá vzdělávání nově přijatých příslušníků PČR do služebního poměru? Jaké možnosti či podmínky ke vzdělávání jsou dostupné (studijní materiály, rozvržení výuky, školící příslušníci)? Jaký je obsah, forma a metoda vzdělávání ve školícím středisku? Jak hodnotí výuku příslušníci Policie České republiky? Odpovědi na tyto otázky budu hledat pomocí dotazníkového šetření, provedeného u zkušených a déle sloužících policistů, kteří plní úlohu mentorů nově nastoupivším policistům.

První část této práce je teoretickým ukotvením na ni navazující empirické části. Zaměřuje se na charakteristiku a objasnění pojmů v oblasti vzdělávání dospělých a firemního vzdělávání. Detailně vysvětlím druhy firemního vzdělávání, jeho didaktické formy a jeho cíle. Dále bude vysvětlen pojem strategie vzdělávání a objasníme si základní terminologii v rámci zkoumané organizace, tedy Policie České republiky. V této diplomové práci

se zaměřím na pořádkovou policii, kde je v rámci přijímacího řízení přijímáno nejvíce nových uchazečů.

V druhé části této práce se budu věnovat samotné vzdělávací strategii v rámci *Základní odborné přípravy* u Policie České republiky. Popíšu její průběh a zakončení. Dále bude vyhodnocen a analyzován dotazník, který bude zkoumat názor policistů na vzdělání a znalosti nově příchozích policistů po absolvování *Základní odborné přípravy*. V závěrečné části shrnu získaná zjištění a navrhnou několik doporučení, jak by bylo možné průběh a formu *Základní odborné přípravy* vylepšit.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Jestliže hovoříme o dospělém člověku, myslíme tím již hotovou osobnost, která je vyvinutá nejen fyzicky ale především psychicky. Dospělý člověk má za sebou již několik forem vzdělávání, především to primární, kdy úspěšně ukončil základní vzdělání. Zormanová (2017) dospělost rozděluje na čtyři vývojové etapy, v nichž se jedinec odlišuje rozdílným myšlením, vnímáním a sociálním chováním. První etapu nazývá časná dospělost, kdy hovoříme o lidech v rozmezí od dvaceti do třiceti let. Poté následuje střední dospělost, které dosahují jedinci od třiceti do čtyřiceti pěti let. Třetí etapou je období pozdní dospělosti, kde patří lidé od čtyřiceti pěti let až do šedesáti pěti let. Zormanová (2017) v rámci třetí etapy, tedy pozdní dospělosti, rozlišuje ještě tzv. starší dospělost, kde by měli patřit jedinci mezi padesáti a šedesáti lety. V první etapě se člověk snaží seberealizovat a je osobně vyzrálý, zatímco ve druhé etapě se člověk nejvíce zajímá o vlastní profesní kariéru, snaží se seberealizovat v zaměstnání a dosáhnout kariérního růstu. Důležitá je pro ně i péče o rodinu. Během třetí etapy se člověk snaží změnit stereotypy ve svém životě, znovu se seberealizuje a rozvíjí svoji osobnost. Pokud jde o poslední etapu, tak v této jedinec reflektuje svůj život, učení mu nejde tak dobře, jako dříve, a navíc většina lidí již nepovažuje za nutné se učit.

Dle Mužíka (2004) nelze výchovu a vzdělávání chápat jako jednorázovou záležitost, která by byla nějak časově omezena. Jak výchova, tak i vzdělávání provází jedince celý jeho život. Rozlišuje tak vzdělávání dětí a mládeže od vzdělávání dospělých, kdy tyto oba procesy tvoří celoživotní vzdělávání.

V České republice je povinná školní docházka v rámci primárního vzdělání, kdy se jedná o základní školu. Dále mají studenti možnost

pokračovat ve vzdělávání v rámci sekundárního vzdělání, mezi které patří studium na středních školách, ať už zakončené maturitní zkouškou či výučním listem. Ovšem v posledních pár letech je nejen u nás velmi rozšířené také terciární vzdělání, mezi které patří studium na vyšších odborných školách a vysokoškolské vzdělávání. Terciárního, stejně jako toho sekundárního, vzdělávání se mohou zúčastnit i dospělí jedinci, kteří si chtějí rozšířit své obzory, ať už z důvodu vlastního sebezvoje, nebo s vidinou lepší pracovní pozice. Mezi staršími lidmi, tedy těmi, kteří již nemají „klasický“ studentský věk, je populární vzdělávání na univerzitách třetího věku, které lze zařadit do celoživotního vzdělávání, ovšem rozdíl je ten, že zde absolvent nedostane akademický titul, ale jen osvědčení o absolvování kurzu.

Hladílek (2009) popisuje celoživotní vzdělávání jako součást života, kdy se ve vzdělávání dospělých nejedná o přípravu na život, tak jako tomu bývá u primárního a sekundárního vzdělávání. V rámci celoživotního vzdělávání je pro studenty důležitá jejich motivace učit se, s čímž je spojená i technologie výuky, kdy vyučující musí přizpůsobit látku a výuku potřebám studujících. Celoživotní učení je založeno na vlastní motivaci studujících učit se něco nového, chtějí se rozvíjet a ke studiu přistupují aktivně, nejsou pouze posluchači. Veteška (2016) ještě přidává, že celoživotní učení a jím realizované vzdělávací aktivity vedou ke zlepšení znalostí, dovedností, know-how anebo kvalifikací, kdy dospělý jedinec využívá tohoto druhu vzdělávání především z pracovních, společenských či osobních důvodů.

Dále Hladílek (2009) rozlišuje tři základní kategorie celoživotního učení, a to

- a) formální učení, které probíhá ve vzdělávacích zařízeních a je ukončeno získáním vysvědčení či diplomu;
- b) neformální učení nevede k získání dokladu o dosaženém vzdělání, ale absolventi získávají potvrzení, certifikát či osvědčení o úspěšném absolvování kurzu;

- c) informální učení, které probíhá po celý život. Odlišuje se tím, že jedinec si nemusí být vědom toho, že vstupuje do učebního procesu. Osvojuje si vědomosti, dovednosti a kompetence ze zkušeností, se kterými se setkává nejen v práci, ale i v osobním životě.

Veteška (2016) uvádí, že vzdělávání dospělých je součástí vzdělávacího systému, jedná se o vzdělávací proces, při kterém dospělí jedinci uskutečňují veškeré vzdělávací aktivity. Dospělí jsou motivováni svým vlastním rozvojem a možností lepšího uplatnění na trhu práce.

2 VZDĚLÁVÁNÍ V ORGANIZACI

Každá organizace, potažmo každé zaměstnání, vyžaduje určitý druh znalostí a dovedností pro vykonávanou pracovní pozici. Člověk sice ze školního zařízení vyjde s určitým balíčkem znalostí, tyto však většinou nepostačují na danou pracovní pozici, na kterou se hlásí, proto spousta firem či zaměstnavatelů nabízí další vzdělání za účelem profesionalizace nově nastoupivších zaměstnanců. Samozřejmě se nemusí jednat pouze o nové zaměstnance, ale v rámci dané firmy může dojít k povýšení na jinou pozici, pro kterou jsou potřeba určité znalosti a dovednosti. Proto většina firem a organizací nabízí svým zaměstnancům různá školení nebo rekvalifikační kurzy.

2.1 Druhy firemního vzdělávání

Vzdělávací proces, který je organizovaný podnikem či firmou, označujeme jako firemní nebo také podnikové vzdělávání. Tento druh vzdělávání může probíhat uvnitř podniku, pak se tedy jedná o interní či vnitropodnikové vzdělávání, které podnik organizuje pro zaměstnance ve vlastním vzdělávacím zařízení nebo přímo na pracovišti. Anebo vzdělávání zaměstnanců probíhá mimo podnik a mluvíme zde tedy o externím vzdělávání, kdy zaměstnavatel zajistí vzdělávání na objednávku ve škole či jiném specializovaném školicím zařízení (Bartoňková, 2010).

Zormanová (2017) ve své publikaci definuje ještě jeden typ podnikového vzdělávání, a to vzdělávání na pracovním místě, které souvisí s interním vzděláváním, ale výhodou tohoto typu vzdělávání je kombinace teoretických vědomostí s praktickými zkušenostmi. Cílem tohoto druhu vzdělávání je, aby si zaměstnanci osvojili pracovní návyky a zformovali své profesní dovednosti za využití výukových metod jako je mentoring, koučing, rotace práce, stáž apod.

Mluvíme-li obecně o profesním vzdělávání, máme tím na mysli přípravu na povolání. Zde je zahrnuta jak příprava školská, tak i všechny formy vzdělávání dospělých, které jsou obsahově spojené s výkonem povolání či zaměstnání. Hovoříme-li o dalším profesním vzdělávání, myslíme tím profesní vzdělávání zaměstnanců během jejich pracovního života (Bartoňková, 2010).

2.2 Vzdělávání a výchova v organizaci

Abychom docílili rozvoje potřebných schopností zaměstnanců organizace, je potřeba je nejen vychovávat, ale i vzdělávat. Výchovou rozumíme proces utváření osobnosti člověka, je to proces utváření návyků a schopnosti využít získané poznatky. Zatímco vzděláváním chápeme dotváření a rozvoj osobnosti, výchova a vzdělávání umožňují zaměstnancům uchopit potřebné znalosti a zúročit je v rámci strategie podniku. U zaměstnanců dochází k vnitřnímu uspokojení při výkonu jejich práce (Vodák a Kucharčíková, 2011).

2.2.1 Strategie firemního vzdělávání

Strategie je obecně definovaná jako „... řízení určité činnosti k dosažení základních cílů, obecný postup, umění koncepčně dosahovat stanovených cílů“ (Bartoňková, 2010, s. 12). Charvát (2006) vnímá jako základní charakteristiky přijaté strategie ve firmě:

- strategická rozhodnutí ovlivňují směr, kterým se organizace bude dlouhodobě ubírat;
- strategická rozhodnutí se zajímají o to, jak velký dopad bude mít aktivita organizace na zaměstnance;
- strategie může být chápána jako východisko ze zdrojů a kvalifikací organizace;

- strategie zodpovídá nejen otázku „čeho“ chce organizace dosáhnout, ale také odpovídá na otázku „jak“ toho chce organizace dosáhnout;

Na základě výše uvedeného výčtu je zřejmé, že pokud chce být organizace či firma dlouhodobě úspěšná na trhu, musí si stanovit dlouhodobý směr.

Pokud se nyní zaměříme čistě na strategii firemního vzdělávání, musíme si předem vytyčit poslání a vizi organizace, jelikož z nich se následně vytváří jak strategie firmy, tak i strategie firemního vzdělávání (Bartoňková, 2010).

Poslání nám objasňuje existenci dané organizace, odpovídá na otázku „proč“ organizace existuje. Jedná se o budoucí zaměření organizace, o její hodnoty a vytváří její image. Důležitá je úloha a význam organizace, její společenská odpovědnost, postoj k zaměstnancům a tradice organizace. Oproti tomu vize slouží především zaměstnancům, kteří svými postoji a svým chováním musí naplňovat poslání organizace. Vize nám dává jakýsi náhled do budoucnosti, jak bychom chtěli, aby byla organizace viděna (Fotr a kol., 2020). Šmída (2003, s. 54) uvádí, že vize má tři základní cíle:

- vyjasnit obecný směr,
- motivovat lidi k vykročení správným směrem,
- rychle a účinně koordinovat úsilí velkého množství lidí.

Charvát (2006, s. 66) potom popisuje proces tvorby strategie firmy jako odpovědi na následující otázky:

- co chceme?
- proč to chceme?
- jak se dostaneme k cíli?
- kde začneme?
- čím se dostaneme do cíle?
- a co k tomu potřebujeme?

2.2.2 Cíle vzdělávání

Cíl vzdělávání by měl odrážet jeho potřeby. Při podnikovém vzdělávání je velmi důležité brát v potaz několik faktorů, které tvoří ucelený systém zdravých vztahů v daném podniku. Podnik tím, že organizuje a podporuje vzdělávání svých zaměstnanců, dává najevo, že si jich váží, že je bere jako důležitou součást celé organizace, a ne pouze jako pracovní sílu. Vodák a Kucharčíková (2011) vidí v podnikovém vzdělávání budoucnost rozvíjení podniku, jelikož přes zaměstnance zapojené do procesu vzdělávání a seberealizace dochází ke zkvalitňování a navyšování efektivity nejen vnitřních procesů u zaměstnanců samotných, ale také k růstu konkurenceschopnosti daného podniku na trhu práce. Základem k dosažení stanovených cílů vzdělávání je systematickost vzdělávání a dodržení podnikové strategie, kdy je důležité spolupracovat nejen v rámci podniku s interními odborníky, ale zaměstnat i externí odborníky a spolupracovat se vzdělávacími institucemi.

Mužík (2005) definuje cíl firemního vzdělávání jako to, co podnik potřebuje, aby zaměstnanec uměl nebo věděl. Nejde tedy o potřeby lektorů, ale o potřeby zaměstnanců, potažmo firmy. Jestliže jsou cíle vytyčeny předem, znamená to výhodu jak pro lektory, tak pro účastníky vzdělávací akce. Zatímco lektori se mohou na svůj výstup dobře připravit a rozvrhnout si tak látku, pro účastníky to představuje větší jistotu, vědí, co od vzdělávací akce očekávat.

Zatímco doposud uvedení autoři hovoří o vzdělávacích cílech především všeobecně, Bartoňková (2010) se touto problematikou zabývá podrobněji a uvádí, že firemní vzdělávání je tvořeno několika úrovněmi, které vyplývají z konkrétních potřeb vzdělávání. Mezi ty nejvyužívanější řadí výkonnostní cíl, učební cíl a umožňující (či dílčí, specifický nebo jednotlivý) cíl:

Výkonnostní cíl – jedná se o předpokládaný cíl, jehož účastníci v budoucnu dosáhnou na základě získaných dovedností a vědomostí. Často se stává, že na konci vzdělávací akce je po účastnících požadován nižší výkonnostní standard, než který byl stanoven na začátku.

Učební (též studijní) cíl – předkládá konkrétní formulace požadavků, které je třeba splnit vzdělávací akcí a vyznačuje se získáním dostačujícího výkonnostního standardu. Účastníci by měli po skončení akce ovládat konkrétně vytyčené dovednosti, vědomosti a způsoby chování.

Umožňující (dílčí, specifický nebo jednotlivý) cíl – je vázán stejně jako předcházející cíl na konkrétní vzdělávací akci, kdy jsou definovány úrovně vědomostí a dovedností, kterých by měli účastníci na konci každé části vzdělávací akce dosáhnout. Jestliže účastník dosáhne této úrovně cíle, je schopen poté dosáhnout cíle učebního a následně také výkonnostního.

2.2.3 Didaktické formy vzdělávání

Jedná se o procesy vyučování a učení. Při výběru vzdělávacích metod hraje roli vztah a činnost vyučujícího a účastníka vzdělávací akce, kdy je v průběhu výuky účastníkům umožněno pochopení dané problematiky v určeném čase. Dále je důležité zohlednit také ekonomické náklady firmy, která své finanční prostředky investuje nejen do výuky, ale také na cestování, ubytování a stravování svých zaměstnanců, kteří se výukové akce zúčastňují. Na základě výše uvedeného Mužík (2005) rozlišuje pět základních forem vzdělávání, mezi které řadí přímou výuku, kombinovanou výuku, korespondenční vzdělávání (též nazývané distanční studium), terénní vzdělávání a sebevzdělávání.

Přímá výuka je definovaná osobním kontaktem vyučujícího s účastníky vzdělávací akce a patří mezi nejúspěšnější formy vzdělávání. Na druhou stranu je časově velmi náročná, jelikož účastníci se nemohou podílet fyzicky na chodu dané firmy, ale musejí být z pracovních povinností oproštěni. S tím

souvisí i fakt, že se na určitou dobu musejí vzdát nejen pracovních, ale i rodinných či osobních povinností. Je tvořena následujícími fázemi výuky: přípravou, realizací a vyhodnocením. V přípravné fázi dochází ke zpracování základní myšlenky vzdělávací akce na základě analýzy vzdělávacích potřeb. Samotná realizace přímé výuky probíhá ve spojení vysílající organizace, organizátorem, lektorem a účastníky. Následně je potřeba vzdělávací akci vyhodnotit na základě sledování účastníků během celého vyučovacího procesu, zdali u nich došlo k osvojení získaných poznatků a zda mají motivaci k dalšímu seberozvoji na pracovišti.

Při *distančním studiu* je lektor jak fyzicky, tak i časově od účastníka vzdělávací akce vzdálen a k vyučování tak dochází na dálku, kdy spolu komunikují prostřednictvím různých médií. Účastník je odkázán na korespondenci od vyučujícího a studijní materiály. Sám si musí dobře rozvrhnout svůj čas, aby studium zvládal. Lektor zde hraje důležitou roli v motivaci účastníka, kdy ho svými pochvalami vede ke zdokonalování sebe sama. Lektor by neměl být pouze kritický, ale měl by se snažit motivovat účastníka k dalšímu učení. Dalším důležitým prvkem jsou kvalitně zpracované studijní materiály, které by měly být jednoduše a jasně zpracovány. Zormanová (2017, str. 491) definuje distanční formu výuky jako „řízené sebevzdělávání“. V rámci této formy výuky může v rámci tutoriálů nebo konzultačních dnů dojít k osobnímu setkání lektora s účastníky kurzu, kdy účastníci vzdělávání mají možnost se doptat na případné nejasnosti ohledně vyučované látky.

Zormanová (2017) následně definuje *kombinovanou výuku* jako kombinaci přímé a distanční výuky, kdy jsou pro účastníky vzdělávací akce vytvořeny studijní materiály a zároveň dochází i k přímému setkání lektora s účastníky vzdělávací akce. Tato forma výuky se vyznačuje vstupním seminářem, kde jsou účastníci seznámeni s vyučovanou látkou a způsobem zakončení dané vzdělávací akce, dále dochází k individuálnímu studiu, kdy

za pomoci studijních textů dochází k samostudiu dané problematiky. Studijní texty jsou zpracovány jasně a srozumitelně, jsou určeny pro průměrné účastníky dané akce, aby všichni byli schopni co nejvíce pochopit danou látku.

Terénní vzdělávání je potom specifickou formou vzdělávací akce a její užití není tak rozšířené. Kombinují se všechny předešlé formy vzdělávání. Jak už název napovídá, jedná se o vzdělávání v „terénu“, kdy jsou standardní vzdělávací zařízení a instituce převážně vyloučeny. Nejlepší je si pro pochopení uvést několik příkladů, kterými jsou semináře, konference nebo studijní zájezdy.

Poslední formou vzdělávání je *sebevzdělávání*, kdy dochází ke spojení účastníka s lektorem v jednu osobu, tzn. že jedinec si udává své vlastní učební tempo, a především obsah studované látky. Při této formě studia jedinec využívá studijních opor či pomůcek, kterými mohou být knihy, noviny, skripta, televize či jiná média (Mužík, 2005).

2.2.4 Metody vzdělávání

Jestliže jsou přesně vymezeny cíle, kterých chce podnik na základě vzdělávání dosáhnout, musí se zvolit vhodná metoda, díky které budou cíle naplněny. Tyto metody odráží potřeby a požadavky podniku na zaměstnance, potažmo účastníky vzdělávací akce. Výběr metod je ovlivněn hned několika faktory, jako jsou například počet účastníků nebo požadovaná úroveň vědomostí na zastávané pozici. Dále sem spadá také odborná úroveň lektorů i prostory, ve kterých je vzdělávací program realizován. Na základě typu vzdělávacích prostor bychom mohli rozdělit metody vzdělávání na vzdělávání na pracovišti (např. rotace práce, coaching, mentoring nebo instruktáž při výkonu) a mimo pracoviště (např. demonstrace, přednáška, coaching, hraní rolí, případová studie) (Vodák a Kucharčíková, 2011).

Klasifikace výukových metod není jednotná a je stále neuzavřeným problémem. Skalková (2007) ve své publikaci vychází z Maňákova rozdělení

(*Nárys didaktiky, Brno, Masarykova univerzita 1995*) vzdělávacích metod z hlediska pramene poznání a typu poznatků (didaktický aspekt) na metody slovní, názorně-demonstrační a praktické.

Metody slovní dále rozděluje na monologické (přednáška), dialogické (rozhovor či diskuse), metody písemných prací a metody práce s učebnicí.

Názorně-demonstračními metodami jsou pozorování předmětů a jevů, předvádění, demonstrace statických obrazů a projekce statická a dynamická.

Praktické metody zahrnují nácvik pohybových a praktických dovedností, žákovské pokusy a jiné laboratorní činnosti, pracovní činnosti a grafické a výtvarné práce.

Dále dle psychologického aspektu (metody z hlediska aktivity a samostatnosti žáků) dělí metody na metody *sdělovací, problémové a výzkumné či badatelské*.

Dle logického aspektu (z hlediska myšlenkových operací) na *postup srovnávací, induktivní, deduktivní a analyticko-syntetický*.

Dle procesuálního aspektu (z hlediska fází výchovně vzdělávacího procesu) na metody *motivační, expoziční, fixační, diagnostické a aplikační*.

Dále metody z hlediska výukových forem a prostředků (aspekt organizační) na kombinaci metod *s vyučovacími formami* a kombinaci metod *s vyučovacími pomůckami*.

A v neposlední řadě rozlišuje *aktivizující metody* (interaktivní aspekt), kam řadí diskuzní metody, situační metody, inscenační metody, didaktické hry a specifické metody.

Aby bylo vzdělávání efektivnější, doporučuje kombinovat více metod, jako jsou přednášky, semináře a v poslední době čím dál více účinnější *participativní metody*.

Při přednáškách se slovně prezentuje určité téma. Této metody se využívá, pokud chceme velké skupině posluchačů předat co největší množství

informací. Přednášky bývají využívány ke zdokonalování vědomostí. Jejich nevýhoda je v tom, že získané informace se příliš dobře neuchovávají.

Během seminářů dochází k výměně informací a názorů účastníků vzdělávací akce formou referátů a diskuzí.

Participativní metody patří mezi moderní vzdělávací metody, při kterých účastníci aktivně spolupracují. Tyto metody jsou určeny pro menší skupiny účastníků, kdy dochází k lepšímu zapamatování probírané látky. Mezi tyto metody se řadí trénink (coaching), který využívá zážitkové učení, kdy se danou problematiku účastníci mnohem lépe a rychleji naučí, než je tomu na přednášce či semináři. Tréninkový proces počítá s vyšší mírou participace účastníků. Každý trénink je zakončen zpětnou vazbou a vyhodnocením uskutečněných aktivit. Během tréninku jsou účastníci aktivizováni hraním rolí, formou skupinových prací, řešením případových studií a podobně (Vodák a Kucharčíková, 2011). Metody využívané při vzdělávání nově příchozích policistů během *Základní odborné přípravy* a jejich bližší vysvětlení budou popsány v kapitole 7.2.

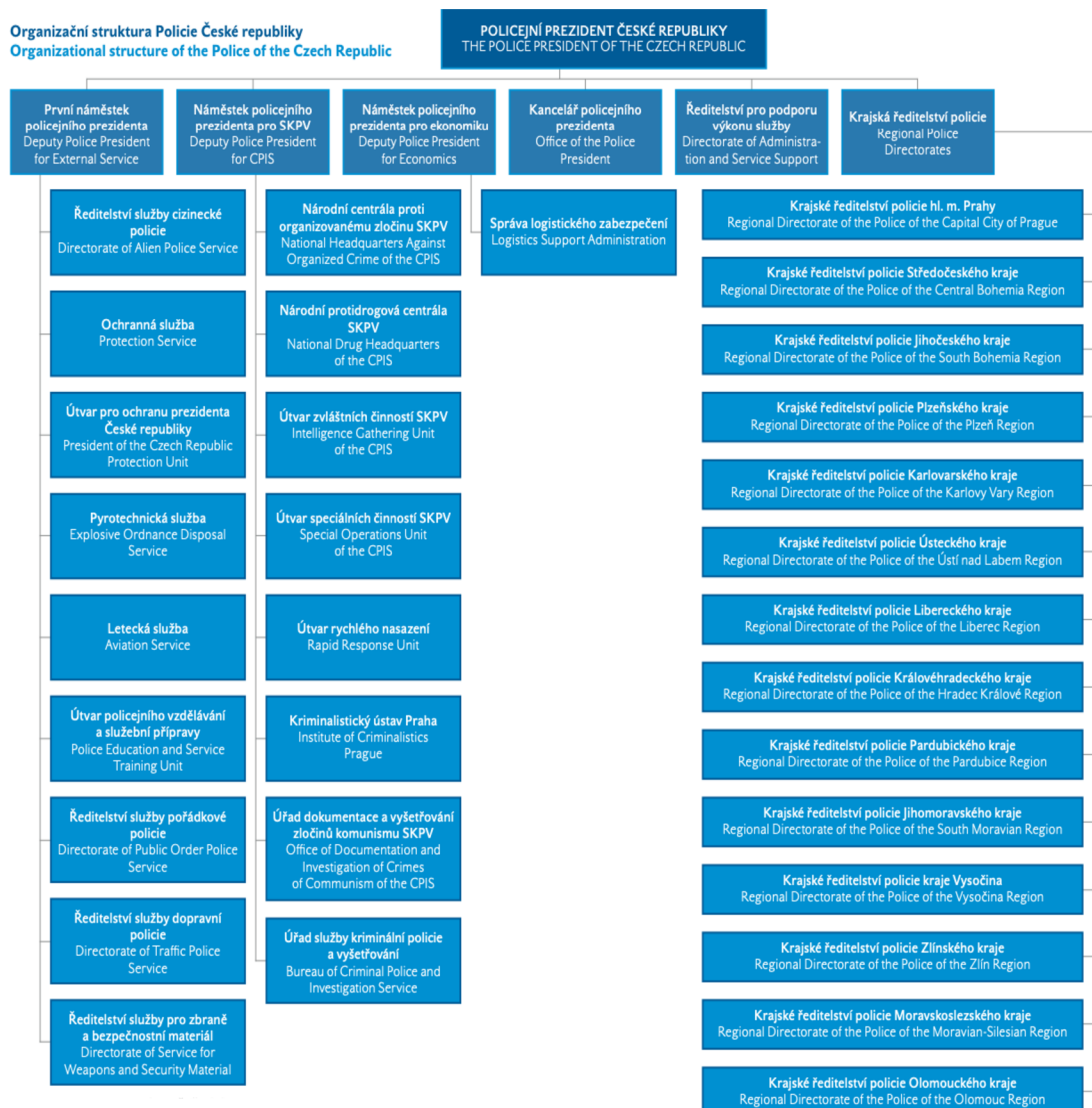
3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

V následujících kapitolách a podkapitolách si objasníme základní termíny související s Policií České republiky.

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který vznikl na základě zákona schváleného Českou národní radou ze dne 21. června 1991 z dosavadních složek sboru národní bezpečnosti. Od roku 1993 je Policie České republiky hlavním bezpečnostním sborem, který v průběhu let měnil svoji strukturu, úkoly i personální zabezpečení, kdy toto bylo ustáleno novým zákonem, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2009. Tímto zákonem se Policie ČR řídí dodnes (zákon číslo 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky).

Jednotnost v tomto smyslu znamená, že je dána jasná vnitřní struktura, jsou definované služebně právní vztahy a je jasně vymezen vztah podřízenosti a nadřízenosti v policejním sboru. Ozbrojený sbor znamená, že policisté jsou oprávněni během výkonu své služby držet, nosit a jinak používat zbraně a bezpečnostní materiál. Policisté využívají během své služby jak prevence, tak represe, kdy jsou v rámci zákona oprávněni použít i služební zbraň k provedení zákroku (Heřman, 2022).

Policie České republiky zaměstnává v současné době přes čtyřicet tisíc příslušníků (k 1. lednu 2022 to bylo konkrétně 40 182 policistů) (Policie ČR, 2022). Policie je přímo podřízena Ministerstvu vnitra ČR a je složena z několika útvarů, kdy na vrcholu stojí Policejní prezidium ČR, v jehož čele působí policejní prezident, dále útvary s celorepublikovou působností, a nakonec útvary s územně omezenou působností, kam spadají krajská ředitelství, jejichž počty a územní obvody se shodují se 14 kraji České republiky, a útvary policie zřízené v rámci krajských ředitelstev (Šteinbach, 2021). Obrázek č. 1 ukazuje organizační strukturu Policie ČR.



Obrázek č. 1: Organizační struktura Policie ČR

Zdroj: Policie České republiky, 2017

Mezi bezpečnostní sbory České republiky také patří:

- Hasičský záchranný sbor,
- Celní správa,
- Vězeňská služba,
- Generální inspekce bezpečnostních sborů,
- Bezpečnostní informační služba,
- Úřad pro zahraniční styky a informace.

Policii České republiky nelze zaměňovat s obecní policií zřízenou obcí, resp. městskou policií, která je zřizována městem, popř. statutárním městem. Obecní policie se narozdíl od státní policie řídí zákonem č. 248/2017 Sb. Tento zákon vymezuje obecní policii jako orgán obce, který je zřizován obecně závaznou vyhláškou, které vydalo obecní zastupitelstvo. Obecní policie působí v rámci působnosti obce a zabezpečuje zde veřejný pořádek. Dalším rozdílem je, že obecní policii řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva. Co se týká protiprávního jednání, tak obecní, tedy i městská, policie může dle zákona řešit pouze přestupkové jednání pachatelů, zatímco v trestním řízení dle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), nemůže, narozdíl od Policie ČR, která je jedním z orgánů činných v trestním řízení, provádět žádné úkony.¹

¹ Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád), definuje orgány činné v trestním řízení jako: soud, státní zástupce a policejní orgán (zde nepatří obecní/městská policie).

4 POŘÁDKOVÁ POLICIE

Pořádková policie je základním pilířem policie, neboť tito policisté jsou v přímém výkonu služby v kontaktu s občany, orgány veřejné moci, právníckými a fyzickými osobami. Službu v rámci pořádkové policie vykonává bezmála devatenáct tisíc příslušníků sboru. Služba pořádkové policie není nijak úzce specializovaná, tím pádem její příslušníci musí mít komplexní znalost zákonů, vyhlášek a služebních předpisů. Dále jsou na tyto policisty kladeny vysoké nároky, co se týká jejich fyzické a psychické odolnosti. Jedná se o tzv. základnu pro příslušníky, kteří mohou být dříve nebo později vybráni do jiných odborných a specializovaných služeb policie, jako například služba kriminální policie a vyšetřování (Hrinko, 2020).

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 z roku 2012 (dále jen „ZPPP“) uvádí, že k plnění úkolů služby pořádkové policie jsou zřizována oddělení, která jsou základními výkonnými organizačními články krajských ředitelství policie, mají tedy územně vymezenou působnost. Oddělení plní úkoly policie v souladu s principy služby veřejnosti, a to především na úsecích: dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a předcházení jeho narušení, preventivní činnosti a přestupkového řízení. Dále spolupracuje s orgány územních samosprávných celků, spolupodílí se na plnění dalších úkolů policie jako je dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu a plní dílčí úkoly v trestním řízení nebo v pátrání po osobách a věcech.

4.1 Organizace pořádkové Policie ČR

Služba pořádkové policie se skládá z ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, z krajských, městských a obvodních ředitelství policie. V rámci krajského ředitelství policie rozlišujeme odbor služby pořádkové policie, speciální pořádkovou jednotku,

pohotovostní motorizovanou jednotku, zásahovou a speciální jednotku, oddělení hlídkové služby a obvodní oddělení (ZPPP č. 137/2009).

V této diplomové práci bych se chtěla orientovat především na obvodní oddělení, jehož příslušníky je většina nově příchozích policistů, a tedy i absolventů *Základní odborné přípravy*. Ostatní výše zmíněné jednotky mají většinou své specifické nároky ohledně přijímacího řízení, většinou se do těchto jednotek hlásí již zkušenější policisté, kteří si prošli právě obvodním oddělením.

4.2 Činnosti pořádkové Policie ČR

Činnosti pořádkové Policie České republiky jsou vymezeny a detailně popsány v Závazném pokynu policejního prezidenta, kdy tento závazný pokyn byl vydán v roce 2012 pod číslem 180. Tyto činnosti jsou tvořeny třemi základními službami, které jsou popsány v následujících podkapitolách.

4.2.1 Hlídková služba

Tato služba je vykonávána policisty na určitých úsecích a stanovištích. Hlídkovou službu vykonávají policisté ve vícečlenných (2 a více členů), případně smíšených hlídkách (např. PČR a příslušník armády), které mohou být pěší, motorizované, jízdní, plavební, případně kombinované (tj. během hlídkové služby je využíváno více prostředků). Hlavním úkolem hlídkové služby je předcházet a zabraňovat narušování veřejného pořádku, páchání trestné či jiné protiprávní činnosti. V případě zjištění protiprávního jednání policisté hlídkové služby zakročí proti pachateli či pachatelům takového jednání. Jejich dalším úkolem je odhalovat, prošetřovat a vyřizovat přestupky v blokovém řízení, provádět dílčí úkony v trestním řízení a šetřit do přidělených spisů. Policista hlídkové služby se podílí na plnění úkolů na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, pátrá po osobách a věcech, provádí eskorty a střežení osob omezených na osobní svobodě. A v neposlední

řadě plní úkoly v rámci oznámení na linku tísňového volání, kdy je v kontaktu jak s dozorčí službou, tak s operačním střediskem.

4.2.2 Obchůzková služba

Jejím hlavním úkolem je zajišťovat bezprostřední kontakt s veřejností, jde převážně o prevenci a spolupráci se státními orgány. Policisté obchůzkové služby jsou vybaveni dobrou místní a osobní znalostí. Obchůzková služba bývá zpravidla vykonávána jedním policistou, který službu vykonává v přiděleném okrsku, v rámci kterého spolupracuje s orgány územních samosprávných celků a s občany, což znamená, že během své služby dochází například na zasedání komisí městských částí, je v kontaktu se starosty apod. Jeho hlavním úkolem je zajišťovat ochranu veřejného pořádku, chránit život a zdraví občanů, jejich majetek, předcházet a zabraňovat páchání trestné činnosti. V rámci úkonů na místě činu provádí ty neodkladné a neopakovatelné, řádně je musí zadokumentovat a plní úkol hlásné služby k zajištění dalších opatření. V neposlední řadě šetří a vyřizuje přestupky, provádí úkony v trestním řízení a plní úkoly při pátrání po osobách a věcech, stejně jako policista hlídkové služby udržuje spojení s dozorčí službou a operačním střediskem. V rámci oddělení má přidělen určitý okrsek, který vede a průběžně aktualizuje.

4.2.3 Dozorčí služba

Tato služba navazuje na operační středisko a jejím hlavním úkolem je zajištění akceschopnosti oddělení. Zpravidla je vykonávána nepřetržitě. Při svém výkonu dozorčí zabezpečuje styk s veřejností, přijímá oznámení, poskytuje občanům, kteří se na oddělení obrátí s žádostí o pomoc, potřebné informace, dále odpovídá za chod oddělení po dobu nepřítomnosti vedoucího pracovníka a jeho zástupce, využívá a obsluhuje policejní informační systémy, vysílá policisty k výkonu hlídkové a obchůzkové služby, a zároveň jim vydává

služební zbraň a prostředky potřebné pro výkon služby. V případě, kdy je součástí oddělení policejní cela, zabezpečuje její chod a v neposlední řadě má přehled o všech osobách, které vstupují na oddělení v součinnosti s recepční službou, pokud je na oddělení přítomna.

5 SLUŽEBNÍ POMĚR

Policie České republiky (dále jen „policie“) se řídí tzv. služebním zákonem, konkrétně zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tento zákon stanovuje veškerá práva a povinnosti příslušníků všech bezpečnostních sborů.

5.1 Přijímací řízení k Policii ČR

Aby mohlo být přijímací řízení k přijetí do služebního poměru zahájeno, musí si uchazeč o přijetí požádat písemně. Uchazeč musí být bezúhonný, plně svéprávný občan České republiky starší 18 let, který je zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý, dosahuje určitého stupně vzdělání potřebného k danému služebnímu místu, není členem politické strany ani politického hnutí a není jinak výdělečně činný, kdy tuto skutečnost potvrzuje čestným prohlášením. Po obdržení písemné žádosti ze strany uchazeče je tento nejprve přezkoušen z fyzické způsobilosti, která je prověřována na základě stanovených požadavků. V rámci tohoto přezkoušení musí uchazeč dosáhnout potřebného počtu bodů, které jsou součtem ze čtyř disciplín, kterými jsou kliky, celomotorický test, běh na 1000 m a člunkový běh. Pokud uchazeč uspěje v rámci fyzické způsobilosti, tak se u něj dále testuje osobnostní způsobilost, kterou posuzuje psycholog daného bezpečnostního sboru. Pokud i toto dopadne pro uchazeče dobře, následuje posouzení zdravotní způsobilosti uchazeče, jež má na starosti služební lékař. Ten na základě výpisu ze zdravotnické dokumentace a výsledku lékařské prohlídky určí, zda je uchazeč zdravotně způsobilý (Zákon č. 361/2003 Sb.).

5.2 Vznik služebního poměru

Pokud uchazeč splní všechny podmínky v rámci přijímacího řízení k policii a je zde volné služební místo, na které má být ustanoven, zakládá se

formou rozhodnutí služebního funkcionáře služební poměr a z uchazeče se stává příslušník bezpečnostního sboru. Na základě tohoto rozhodnutí, v němž je stanoven den nástupu k výkonu služby, vzniká služební poměr. V tento den musí příslušník složit služební slib, což stvrdí svým podpisem. Pokud tak neučiní, nebo má ke slibu nějaké připomínky, služební poměr nevznikne. Od vzniku služebního poměru náleží příslušníkům i plat, kdy jsou příslušníci rozděleni dle stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů, a náleží jim tak příslušný plat pro daný tarifní stupeň a tarifní třídu na základě doby praxe.

Nově přijatí příslušníci jsou ustanoveni na služební místo na dobu určitou v trvání 3 let se zkušební dobou 6 měsíců. Po třech letech u bezpečnostního sboru musí příslušníci úspěšně absolvovat služební zkoušku a ve služebním hodnocení musí dosahovat alespoň dobrých výsledků při výkonu služby. Jestliže příslušník splní tyto podmínky, vzniká u něj služební poměr na dobu neurčitou.

5.3 Služební slib

Výše uvedený služební slib má v současné době toto znění: „Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“ (§ 17 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb.)

5.4 Etický kodex Policie České republiky

Mimo služebního slibu se nově přijatí příslušníci sboru zavazují k dodržování etického kodexu Policie ČR, který má v současnosti následující znění:

„Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem Policie České republiky je

- a. chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- b. prosazovat zákonnost,
- c. chránit práva a svobody osob,
- d. preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e. usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie České republiky je

- a. profesionalita,
- b. nestrannost,
- c. odpovědnost,
- d. ohleduplnost,
- e. bezúhonnost.

3. Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je

- a. prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- b. chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,

c. uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,

d. při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,

e. používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,

f. nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,

g. zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,

h. zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,

i. zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je

a. usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,

b. dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,

c. netolerovat ani nekryt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je

a. nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,

b. chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevněškem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.“ (Policie České republiky, 2017, s. 12)

II EMPIRICKÁ ČÁST

6 PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NOVĚ PŘÍCHOZÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR

Jelikož se nově příchozí policista dostává do úplně odlišného světa, než ve kterém doposud žil, musí se se svojí novou profesí řádně seznámit. K tomu slouží vzdělávací kurz *Základní odborná příprava*, ve kterém se nový policista obeznámí se všemi právy a povinnostmi, které tato profese obnáší. Jako policista disponuje člověk oprávněními, která mohou výrazně zasáhnout do základních lidských práv občanů, jako je za dodržení zákonných podmínek například oprávnění policisty omezit člověka na osobní svobodě. Ale také na druhou stranu se občané na policii spoléhají, jestliže se dostanou do krizové situace. A proto nejen z těchto důvodů je u policisty velmi důležité, aby se důkladně naučil zákony, kterými se při výkonu služby musí řídit a byl připraven plnit všechny úkoly, se kterými se při výkonu služby setká. K tomu slouží právě již zmiňovaná *Základní odborná příprava*, kterou musí úspěšně absolvovat každý nově příchozí policista a která slouží k soustavnému získávání, udržování a prohlubování odborné způsobilosti potřebné pro výkon služby a zastávaného služebního místa (ZPPP č. 4/2009).

Nástup na *Základní odbornou přípravu* probíhá každý rok co tři měsíce (v březnu, červnu, září a v prosinci) a tato příprava je koncipována tak, aby byly naplněny požadavky, které jsou kladeny na příslušníky, kteří jsou rozděleni do čtyř základních služeb Policie České republiky. Těmito službami se myslí služba pořádková, dopravní, cizinecká a služba kriminální policie a vyšetřování. Tomuto základnímu rozdělení odpovídá i druh *Základní odborné přípravy*. Nejpočetnější zastoupení co do počtu účastníků kurzů má služba pořádkové policie. Každý nově přijatý policista je formou rozkazu převelen do odpovídajícího školicího střediska. Příslušníci absolvují *Základní odbornou*

přípravu ve vzdělávacích zařízeních nacházejících se v Praze, Brně a Holešově. V těchto zařízeních mohou absolvovat první část přípravy také příslušníci zařazení pod cizineckou policii. Příslušníci služby dopravní policie absolvují *Základní odbornou přípravu* primárně ve vzdělávacím zařízení v Jihlavě.

V této diplomové práci se zaměřím na *Základní odbornou přípravu* určenou pro příslušníky pořádkové služby Policie ČR, jelikož tato skupina je v rámci *Základní odborné přípravy* nejpočetnější. Než nově příchozí policista nastoupí samotnou *Základní odbornou přípravu*, musí absolvovat tzv. *Nástupní přípravu*.

6.1 Nástupní příprava

Nástupní příprava je určena pro nově přijaté policisty do služebního poměru příslušníka Policie ČR bez ohledu na dosažený stupeň a obor vzdělání. Kurz probíhá formou denního studia v délce tří týdnů v příslušném školicím středisku, které se nachází v rámci daného kraje.

Cílem vzdělávání je seznámit policisty se základními ustanoveními zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dále se policisté seznamují s etickým kodexem, služebním slibem a základními ustanoveními interních aktů řízení. Další vzdělávací aktivitou je tzv. Pořadová příprava, v rámci které se příslušníci seznamují se základními pojmy, tvary, cviky a pohyby. Součástí kurzu je také Topografická příprava, kdy je cílem vyučujícího seznámit policisty s obsahem map, jak v nich číst, jaké jsou základní pojmy, kdy lze tuto schopnost využít v policejní praxi a jak se správně pohybovat v terénu. Policisté jsou pod vedením zkušeného instruktora seznámeni se zásadami poskytnutí první pomoci, kde je kladen důraz na schopnost dokázat zajistit bezpečné prostředí pro poskytnutí první pomoci, umět zastavit masivní krvácení, otočit zraněného do vyšetřovací polohy, zprůchodnit mu dýchací cesty, umět diagnostikovat životní funkce a

případně poškozeného resuscitovat. Policisté si během kurzu také zlepšují svoji fyzickou kondici. V neposlední řadě je kladen důraz na střeleckou přípravu, kdy zkušení instruktoři seznamují policisty jak s právními aspekty použití zbraně, tak se základy bezpečné manipulace se zbraněmi a střelivem. Policisté pod vedením vyučujícího nejprve absolvují tzv. „suchý nácvik“, během kterého rozebírají a skládají zbraň. Učí se bezpečně manipulovat se zbraní, jak správně mířit, jak ji nabít a jak ji bezpečně vybit, její nošení, tasení, uchopení a držení zbraně obouruč a jednoruč. Po „suchém nácviku“ následují ostré střelby formou střeleckého cvičení, kde si policista vyzkouší vše, co se během „suchého nácviku“ naučil a co si osvojil. Kurz je ukončen písemným testem a policista obdrží potvrzení o proškolení o zásadách bezpečné manipulace a používání služební zbraně.

Úspěšným absolvováním tohoto kurzu si policista osvojí základní znalosti, které jsou důležité pro výkon služby. Dále si také osvojí dovednosti a postoje z oblasti pořadové přípravy, služební a ústrojové kázně, fyzické připravenosti, a především bezpečné manipulace se služební zbraní a s tím související právní předpisy, za jakých okolností smí policista služební zbraň použít (ÚPVSP, 2018).

6.2 Základní odborná příprava

Jak bylo zmíněno výše, *Základní odbornou přípravu* musí absolvovat každý nově příchozí policista bez ohledu na dosažený stupeň a obor vzdělání. Policista je převelen na 11 měsíců do vzdělávacího střediska v Praze, Brně nebo Holešově formou rozkazu příslušného krajského ředitele, pod kterého je služebně zařazen. *Základní odborné přípravy* se může zúčastnit až po úspěšném absolvování *Nástupní přípravy*. Stejně jako v případě *Nástupní přípravy* se jedná o denní formu studia.

Nejprve musí policisté absolvovat šesti měsíční kurz s názvem *Odborná výuka I*, poté následuje *Řízená praxe* (na mateřském útvaru v délce dvou

měsíců, poté jeden měsíc ve školícím středisku) a na poslední dva měsíce se policisté vrací zpět do vzdělávacího zařízení k ukončení celého kurzu, tato část je pojmenovaná jako *Odborná výuka II* a je zaměřena především na procvičování dílčích i komplexních modelových situací.

Policisté jsou rozděleni do vzdělávacích skupin po maximálně 30 účastnících. Výuka je vedena odbornými lektory, případně pozvanými externisty.

Po dobu studia a odvelení do vzdělávacího zařízení mají příslušníci zajištěno jak ubytování v blízkosti vzdělávacího střediska, tak i stravování. Příslušníci jsou po dobu studia již ve služebním poměru a náleží jim tak i plat.

Pro lepší orientaci jsou výše uvedené termíny využívány v rámci *Základní odborné přípravy* rozděleny do následujících podkapitol.

6.2.1 Odborná výuka I

Odborná výuka I následuje po úspěšném absolvování *Nástupní přípravy* a trvá po dobu šesti měsíců. Tato výuka bude obsahem kapitoly 7, kde ji podrobněji popíšu, jelikož je to hlavní téma, na které se v této diplomové práci zaměřím.

6.2.2 Řízená praxe

Řízená praxe je určena pro nově přijaté policisty, kteří úspěšně absolvovali *Nástupní přípravu* a *Odbornou výuku I*. V rámci řízené praxe se policisté vrací na dva měsíce na své mateřské útvary a pod vedením zkušenějších kolegů si upevňují své znalosti, dovednosti a postoje získané během *Nástupní přípravy* a *Odborné výuky I*. Policisté se v rámci své praxe snaží aplikovat teoretické znalosti a vědomosti do reálných situací, se kterými přijdou do kontaktu během výkonu služby. Zároveň si také osvojují a rozšiřují získané teoretické informace a vědomosti z běžného výkonu služby.

Po absolvování dvou měsíční praxe na mateřském útvaru následuje výuka a výcvik na školním policejním středisku daného krajského ředitelství v délce jednoho měsíce. Zde jsou nově nastoupivší příslušníci pod dohledem zkušených instruktorů školeni jak v interiérech, tak exteriérech. Po tuto dobu je kladen důraz na provádění modelových situací, které odpovídají reálným situacím z praxe. Policisté si díky tomuto osvojí komunikaci s lidmi, naučí se, jak správně postupovat a v neposlední řadě si celý případ zpracují, založí spis, vyplní základní položky spisu a formou úředního záznamu a dalších písemností, kterých je k danému případu zapotřebí, celý spis zpracují dle zásad spisové služby. Cílem tohoto měsíčního kurzu je, aby si policisté osvojili již nabyté vědomosti a dovednosti. A to, kdy a za jakých zákonných podmínek můžou použít donucovací prostředky a popřípadě i služební zbraň. Trénují se zde taktické vstupy do objektů a s nimi spojené zákroky, stejně tak se trénují zákroky proti osobám ve vozidle a použití zastavovacího pásu. Dále jsou policisté vedeni k tomu, aby byli schopni si zvolit vhodný postup při ohledání místa činu, zjistit a zajistit kriminalisticky relevantní informace a stopy. Důraz je také kladen na fyzickou přípravu. Ke konci kurzu policisté aplikují postupy při pátrací akci a dodržují specifika pátrání po pohřešované a hledané osobě.

Celková dotace výuky v rámci řízené praxe činí 480 hodin, kdy z toho 240 hodin absolvují na mateřských útvarech ve výkonu služby a zbylých 240 hodin ve školícím středisku, kdy jako jedna hodina je myšleno 45 minut.

Podmínkou úspěšného absolvování je minimálně 80% účast na aktivitách během řízené praxe. Policisté jsou průběžně hodnoceni v souladu s platnými interními akty řízení, kdy jsou jejich výsledky zaznamenávány elektronicky. Na konci kurzu každý policista obdrží hodnotící arch, který je předán příslušnému vzdělávacímu zařízení *Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy*, které realizuje *Odbornou výuku II*. Kurz není zakončen závěrečnou zkouškou, policista je hodnocen pouze na základě průběžného hodnocení (ÚPVSP, 2018).

Po dobu účasti ve školicím středisku v rámci *Řízené praxe* je pro příslušníky zajištěno ubytování i strava.

6.2.3 Odborná výuka II

Odborná výuka II následuje po úspěšném absolvování *Řízené praxe* a trvá po dobu dvou měsíců. Tato výuka stejně jako *Odborná výuka I* bude obsahem kapitoly 7, kde obě zmíněné výuky podrobněji popíšu, jelikož je to hlavní téma, na které se v této diplomové práci zaměřím.

7 VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ZÁKLADNÍ ODBORNÉ PŘÍPRAVY

Jak bylo uvedeno v kapitolách 6.2.1 a 6.2.3, největší díl *Základní odborné přípravy* spadá na *Odbornou výuku I* a *Odbornou výuku II*.

Cílem vzdělávání v rámci *Základní odborné přípravy* je připravit nově přijaté příslušníky Policie ČR, bez ohledu na jimi dosažený stupeň a obor vzdělání, k výkonu policejních činností, a osvojení odborných kompetencí v rámci etiky policejní práce a chování k občanům. A v neposlední řadě také osvojení odbornosti a právního vědomí.

Vzdělávání zajišťují zkušení instruktoři, kterými jsou převážně policisté, kteří sami sloužili ve výkonu, a tedy mají pojem i představu o policejní práci.

Samotná výuka probíhá prezenční formou v celkovém počtu 968 vyučovacích hodin o délce 45 minut a trvá 35 týdnů, kdy doba služby je 37,5 hodiny týdně. K dispozici jsou jak interiéry školícího zařízení, tak i jeho exteriéry.

Učební plán se skládá z deseti odborných předmětů, které jsou vyučovány během *Odborné výuky I a II* (ÚPVSP, 2018).

Vyučovanými předměty jsou:

- základy práva
- základy kriminalistiky
- služba pořádkové a cizinecké policie
- služba dopravní policie a řízení služebních vozidel
- příprava k použití donucovacích prostředků a k použití zbraně
- zdravotnická příprava
- komunikace a policejní etika
- spojovací příprava

- administrativa a informační technologie
- komplexní policejní činnosti.

7.1 Teoretická část služební přípravy

Teoretická část služební přípravy v rámci *Základní odborné přípravy* je předmětem zkoumání této diplomové práce, proto se jí v dalších podkapitolách budu podrobněji věnovat.

V rámci teoretické části jsou policisté vyučováni formou přednášek vedených zkušenými instruktory. Policisté jsou v rámci *Základní odborné přípravy* vzděláváni ve vzdělávacím zařízení Ministerstva vnitra České republiky, jedná se tedy o interní vzdělávání. Jako didaktická forma vzdělání je u nově příchozích policistů na *Základní odborné přípravě* zvolena přímá výuka a jedná se o metodu výuky didaktickým způsobem.

Vyučující nejčastěji využívají powerpointové prezentace. Během tohoto kurzu jsou příslušníci průběžně zkoušeni z probírané látky a na základě toho také hodnoceni. Ke všem vyučovaným předmětům mají účastníci k dispozici výukové materiály v pdf souborech, které si mohou volně stáhnout na intranetových stránkách Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy.

7.1.1 Základy práva

Tento předmět je dotován 112 hodinami. Cílem tohoto předmětu je osvojení si právního vědomí a příprava policistů na samostatné kvalifikované posuzování a řešení situací v praxi. Jedná se o správné kvalifikování zjištěného protiprávního jednání dle platných právních předpisů, tj. zda se jedná o přešůpek nebo trestný čin. Důraz je zde kladen na výuku nejčastěji využívaných zákonů ze strany Policie ČR, kterými jsou zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešůpky a řízení o nich, zákon č. 251/2016 Sb., o některých přešůpcích, kde jsou pojmenovány přešůpky, které nejsou v žádném jiném

zákoně ukotveny, zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník a zákon č. 141/1961 Sb., Trestní řád.

Doporučenými postupy výuky jsou slovní, praktické, aktivizující a názorně-demonstrační metody.

7.1.2 Základy kriminalistiky

Tento předmět probíhá v rámci 88 vyučovacích hodin. Jeho cílem je seznámit příslušníky s touto aplikovanou vědní disciplínou, díky níž je snazší odhalení trestných činů a usvědčení pachatelů. Policisté se učí, jaké jsou prvotní úkony na místě činu a jak správně místo činu ohledat. Dále se také učí zacházet s pomůckami, které v praxi využívá především kriminalistický technik. Díky těmto praktickým a názorně-demonstračním hodinám se policisté učí pochopit, jak kriminalistika funguje a k čemu přesně slouží.

Doporučenými metodami během výuky jsou slovní, aktivizující, názorně-demonstrační, praktické a modelové situace.

7.1.3 Služba pořádkové a cizinecké policie

Tento předmět je dotován 192 vyučovacími hodinami. Cílem je upevnit si kompetence a následně je propojit a sloučit při nácviku policejních činností. Dalším cílem je předat znalosti z oblasti organizace a řízení Policie ČR, především základní úkoly policie, povinnosti a oprávnění policistů v rámci zajištění veřejného pořádku. Dalším cílem je celkově seznámit policisty se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve kterém jsou zakotvena veškerá práva a povinnosti policistů a jejich oprávnění (například kdy lze použít donucovací prostředky, kdy lze požadovat po osobě prokázání totožnosti, za jakých okolností lze osobu omezit na osobní svobodě apod.). Policisté se seznamují s problematikou domácího násilí, jak jej rozpoznat, jak komunikovat s osobou ohroženou a násilnou. V rámci teorie služby cizinecké policie se učí vyhodnocovat cestovní doklady a doklady opravňující k pobytu

na území České republiky. Nedílnou součástí teoretické výuky je i výuka praktická, kdy se policisté za pomoci modelových situací učí aplikovat získané poznatky a dovednosti do praxe. Součástí je i dokumentace, kdy se policisté celou situaci učí administrativně zpracovat tak, jak je tomu i v policejní praxi.

Doporučenými metodami během výuky jsou slovní, aktivizující, názorně-demonstrační, praktické a modelové situace.

7.1.4 Služba dopravní policie a řízení služebních vozidel

Předmět služby dopravní policie je vyučován během 120 hodin. Jeho cílem je osvojit si především zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, kde jsou zakotveny základní práva a povinnosti účastníků silničního provozu. Dále se policisté seznamují s obecně závaznými vyhláškami v rámci silničního provozu. Učí se zjišťovat, dokumentovat a projednávat veškerý druh dopravních přestupků, problematiku řídičských oprávnění, učí se posuzovat technickou způsobilost silničních vozidel a jak provést prvotní a neodkladné úkony na místě dopravní nehody. V rámci praktické výuky se policisté učí, jak správně zastavit vozidlo a vyzkouší si řízení křižovatky v ostrém provozu. Součástí této výuky je i administrativní zpracování modelových situací, se kterými se může policista nejčastěji během služby setkat.

Předmět s názvem řízení služebních vozidel je dotován 30 hodinami, kdy jeho cílem je osvojit si obecně závazné právní normy a interní normativní akty, které upravují problematiku organizace a provozu služebních dopravních prostředků. Policisté se učí používat, obsluhovat a technicky ošetřovat služební vozidla. Učí se zvládat jízdní úkony a jízdní situace, taktiku, jak správně využívat služební vozidlo včetně zásad použití zvukového výstražného znamení.

Doporučenými metodami během výuky jsou slovní, aktivizující, názorně-demonstrační, praktické a modelové situace.

7.1.5 Příprava k použití donucovacích prostředků a k použití zbraně

Předmět s názvem Příprava k použití donucovacích prostředků je dotována 108 vyučovacími hodinami a jeho cílem je připravit policisty na praktický výkon služby. Získávají speciální dovednosti, návyky a taktické znalosti. Učí se podmínky použití donucovacích prostředků dle zákona o Policii ČR a jak je použít. Osvojují si základní techniku hmatů, chvatů, úderů a kopů, jak správně a efektivně využít slzotvorný prostředek a teleskop nebo za jakých okolností a podmínek lze použít hrozbu namířenou střelnou zbraní, popřípadě úder touto zbraní. Osvojují si správnou techniku „zpacifikování“ pachatele ať už při kladení aktivního či pasivního odporu a přiložení služebních pout.

Příprava k použití zbraně se vyučuje během 86 hodin. Cílem je připravit policisty na to, kdy lze dle zákona a dalších předpisů zbraň použít a jak ji správně a především efektivně použít při služebním zákroku.

Využité metody jsou slovní, aktivizující a praktické.

7.1.6 Zdravotnická příprava

Tento předmět je vyučován během 26 výukových hodin a jeho cílem je policisty připravit k samostatnému a efektivnímu jednání a první pomoci při ohrožení lidského života a při specifických poraněních způsobených zbraní či použitím donucovacích prostředků.

Během výuky se využívají slovní, názorně-demonstrační, praktické a aktivizující metody.

7.1.7 Komunikace a policejní etika

Tento předmět je dotován 42 vyučovacími hodinami. Během výuky tohoto předmětu je kladen důraz na aplikaci Etického kodexu Policie ČR a souvisejících interních aktů řízení. Policisté se učí správné komunikaci a

vhodnému přístupu při plnění služebních úkonů a zákroků a komunikaci s občany. Důraz je zde kladen také na způsob, jak co nejmírněji někomu sdělit, že jemu blízká osoba zemřela, jelikož s tímto se policisté pořádkové služby, především na obvodních odděleních setkávají poměrně často, jelikož jsou vždy přivoláni k úmrtí člověka beze svědků a o tomto pak musejí spravit pozůstalé.

Jako vyučující metody se zde využívají slovní, praktické a aktivizující.

7.1.8 Spojovací příprava

Během 40 vyučovacích hodin se policisté učí správně používat komunikační a spojovací prostředky (vysílačky). Jak správně provádět hláskou službu za využití systému PEGAS² a jak obsluhovat mobilní bezpečnou platformu, jelikož tato je v policejní praxi nejčastěji využívána kvůli tomu, že lze hned z místa vylustrovat jak osoby, tak vozidla.

Vyučovacími metodami jsou zde slovní, názorně-demonstrační, praktické a aktivizující.

7.1.9 Administrativa a informační technologie

Tento předmět je dotován 48 hodinami, během kterých se policisté musí naučit efektivně a správně pracovat s informačními systémy Policie ČR, především s IS ETŘ³. Dále se učí administrativním dovednostem, které využijí

² „Sít PEGAS je neveřejná obdoba veřejných digitálních sítí mobilních telefonních operátorů, ovšem s podstatně jiným určením, a tedy i s podstatně jiným vybavením, které nelze funkcemi veřejných sítí nahradit. Sít je vybavena speciálními funkcemi pro potřeby policie, hasičů, zdravotnických záchranářů a dalších uživatelů z řad státní správy, a je plně zabezpečena proti odposlouchávání (nejen na vzdušném rozhraní, ale po celé trase přenosu, takže zprávu rozšifruje jen adresát, resp. jím používané koncové zařízení).“

³ Informační systém Evidence trestního řízení, ve kterém je vedena veškerá agenda, zde se zapisují všechna evidovaná čísla jednací.

k výkonu na základním organizačním článku, kde jsou služebně zařazeni a aplikují je v rámci názorných příkladů (např. sepsání úředního záznamu, jak založit potřebný formulář apod.) Osvojují si vědomosti týkající se právních norem řešících problematiku ochrany osobních údajů, bezpečnosti práce s daty a pravidel pro práci s prostředky výpočetní a komunikační techniky.

Během této výuky se využívá metody slovní, aktivizující a praktická cvičení.

7.1.10 Komplexní policejní činnosti

Komplexní policejní činnosti jsou vyučovány pouze v druhé části *Základní odborné přípravy*, tedy v *Odborné výuce II*, která navazuje na absolvování řízené praxe. Během 76 vyučovacích hodin se policisté seznamují s aktuálním vývojem bezpečnostní situace v České republice a učí se na ni reagovat. Snaží se detekovat a pochopit základní faktory přímo ohrožující nebo ovlivňující vnitřní bezpečnost České republiky, k jejichž odstranění je oprávněna právě Policie ČR. Policisté si rozebírají situace z policejní praxe, ve kterých se nejčastěji objevují chyby ze strany policistů, kdy se snaží tyto chyby odhalit a situaci správně vyřešit.

Využívanými metodami jsou metody slovní, aktivizující, praktické, názorně-demonstrační a modelové situace.

7.2 Využívané metody během výuky

Co se týká výběru správných vyučovacích metod, neexistuje žádný jednoznačný návod. Při výběru vhodných metod je dobré držet se určených vzdělávacích cílů, požadavků organizace a brát v potaz také vyučující a prostory, které jsou při výuce k dispozici. Zvolené vzdělávací metody zajišťují vzdělávací proces (Vodák a Kucharčíková, 2011).

Během výuky v rámci *Základní odborné přípravy* se využívají následující metody, a to slovní, aktivizující, praktické, názorně-demonstrační a modelové situace. V této podkapitole se zaměřím na jejich rozlišení.

Slovní metoda patří mezi ty tradiční a základní skupinu využívaných metod v rámci vzdělávání. Během této metody dochází k nejrychlejšímu a nejefektivnějšímu předávání informací. Nejčastěji se využívá společně s dalšími metodami (Hladílek, 2009). Tato metoda je založena na tom, jak si posluchač vnímáním a chápáním osvojuje nové poznatky, které mu přednášející předává. Během slovního projevu využívá přednášející několik forem, kdy se vzájemně prolíná vyprávění, vysvětlování a popis. Během této metody se přednášející snaží co nejlépe a srozumitelně předat danou problematiku policistům.

Dalším využívanou metodou je tzv. *aktivizující*. Andragogický slovník definuje aktivizaci jako „proces uvedení do pohybu, rozvinutí nebo zesílení činnosti“ (Průcha & Veteška, 2012). Za využití aktivizující metody dochází k aktivizaci posluchačů a také k rozvoji tvořivého a samostatného myšlení. Jedná se o kreativní metodu, díky níž dochází k podpoře kreativity a kreativního myšlení, kritického myšlení, samostatnosti účastníků kurzu, jejich schopnosti spolupráce a v neposlední řadě dochází také k jejich lepší seberefexi a sebehodnocení. Posluchači se stávají z pasivních příjemců aktivními účastníky vzdělávacího procesu, především díky jejich vlastní aktivitě, osvojování, zpracování a aplikaci vyučovaného problému (Koleňáková & kol., 2020).

Při *praktických činnostech* se policisté seznamují s používáním různých nástrojů, přístrojů a měřících pomůcek. Policisté tak získávají povědomí o tom, jak dané přístroje a pomůcky fungují, jak s nimi správně manipulovat a pracovat. Díky tomu si osvojují vědomosti a dovednosti a lépe si tak zapamatují k čemu a jak je následně využívat v reálném výkonu své služby.

Při použití *názorně-demonstrační* metody policisté přicházejí do přímého styku s probíraným problémem, obohacují si představy, konkretizují si abstraktní pojmy a dochází k propojení poznávaného problému s realitou. Přednášející tak působí na smyslové orgány posluchače. Nejčastěji během této metody dochází k pozorování předmětů a jevů. Dále přednášející posluchačům předvádí předměty, činnosti, pokusy či modely. Tato metoda je v dnešní době podporována také moderními technologiemi (Skalková, 2007), kdy vyučující mohou využívat nejen powerpointových prezentací, ale díky projektorům mohou policistům pouštět také různá videa z praxe.

Další z využívaných metod při výuce jsou tzv. *modelové situace*, které Plamínek (2014) ve své publikaci označuje také jako hry. Jedná se o trénování, resp. procvičování a osvojování si teoretických vědomostí. Předloha k modelovým situacím je psaná a vybírána tak, aby se modelové situace co nejvěrněji přiblížily reálným situacím, se kterými se policisté mohou během služby nejčastěji setkat. Cílem této metody je zažít si správný vzorec chování a jednání. Zásadními přínosy této metody je trénování schopnosti řešit daný problém a umění rychle se rozhodnout (Langer, 2016). Plamínek (2014) o nich dále tvrdí, že by měly přispět k pochopení a osvojení postupů, jak podobné situace řešit. Často bývají psány tak, aby je účastníci předem neznali a mohli se tak soustředit na proces, jakým je budou řešit. Dochází při nich k předání nejen teoretických znalostí, ale také k rozvoji praktických dovedností. Zormanová (2017) ještě doplňuje, že během této metody dochází k lepšímu zapamatování daného problému a také toho, jak ho co nejlépe vyřešit. Díky modelovým situacím, a především pak jejich následnému rozboru s vyučujícím, si účastníci trénují konkrétní dovednosti a uvědomují si tak svoje chyby, kterým se v budoucnu můžou vyvarovat (Kazík, 2017).

Výše popsané a během *Základní odborné přípravy* využívané metody plní velmi dobře svůj cíl, kterým je co nejlépe seznámit nově příchozí policisty jak

s teoretickým základem, tak s praktickými dovednostmi, které každý policista využije během své služby.

Závěr Základní odborné přípravy je věnován především využívání tzv. modelových situací, kdy si policisté během hraní rolí vyzkouší aplikovat nabyté vědomosti a dovednosti během teoretické výuky, jsou vybírány příklady, se kterými se nejčastěji setkají během výkonu služby.

8 VÝZKUM V ANDRAGOGICE

8.1 Metodologie

V andragogice se k provádění výzkumů využívá celá řada metod, které jsou součástí dvou základních paradigmat, a to kvantitativní či kvalitativní metodologie. Výběr konkrétní metody závisí na záměru a typu zamýšleného výzkumu. Cílem této diplomové práce je zjistit, zdali je nynější délka vzdělávání a náplň vyučování nově příchozích policistů v rámci *Základní odborné přípravy* dostačující, či nikoli a tímto výsledkem poté podpořit či vyvrátit uvažování o zkrácení doby *Základní odborné přípravy*.

Průcha (2014) popisuje kvantitativní výzkum jako empirickou analýzu jevů a procesů, které se vyskytují v andragogické realitě. V tomto paradigmatu jsou využívány numerická data. Předmět zkoumání je tu přesně vymezený, kdy začíná formulací hypotéz, které jsou buď ověřeny nebo zamítnuty a vede k závěrům, jež jsou přesně formulovány. Základem u kvantitativního zkoumání je objektivita, zatímco pro subjektivní spekulace zde není prostor. Kvalitativní výzkum je oproti tomu opřen právě o subjektivní stavy a prožitky zúčastněných aktérů, jejichž procesy jsou pozorovány. Další odlišností od kvantitativního výzkumu je ten fakt, že se předem nevytvářejí hypotézy, které jsou při tomto typu výzkumu tvořeny v průběhu zkoumání. Základem je popsat a vysvětlit jedinečnosti zkoumaných jevů, kdy se nezkoumají rozsáhlé soubory jevů, ale velmi podrobně se zde přistupuje k jednotlivým případům. Cílem je porozumět a objasnit příčiny stavu a chování zkoumaných subjektů. Oproti Průchovi (2014) Gavora (2010) více popisuje rozdíl mezi kvantitativním a kvalitativním výzkumem z pohledu matematického, kdy kvantitativní výzkum pracuje s čísly, kdy je lze sčítat, spočítat jejich průměr, vyjádřit je procentuálně či využít dalších matematicko-statistických metod, kdy závěrem výzkumník

získá precizní a jednoznačné vyjádření údajů v číselných hodnotách. Tyto údaje výzkumníkům umožňují zevšeobecnit zjištěné skutečnosti a vyslovit tak předpovědi o jevech, zatímco kvalitativní výzkum je ukončen ve slovní, nikoli číselné, podobě. Kvalitativním výzkumníkům jde především o jednotlivce, který je zkoumán jako individuum a osobnost, jde jim o jeho pocity, jeho názor, snaží se sblížit se zkoumanými osobami a proniknout tak do jejich myšlení, porozumět a co nejlépe popsat situace, ve kterých zkoumaný subjekt vystupuje. Kvantitativní výzkumník si od zkoumaných jevů drží odstup, díky čemuž je jeho pohled nestranný. Na základě rozhodnutí o kvantitativním nebo kvalitativním výzkumu si následně volíme metody, které jsou pro daný typ výzkumu vhodné.

Na základě výše uvedeného jsem jako nejlepší metodu pro zkoumaný jev zvolila kvantitativní přístup, jelikož jeho výsledky se dají zobecnit a využít na větší část populace, kdy užití tohoto termínu označuje vymezenou skupinu lidí (Novotná, Špaček & Šťovíčková, 2019). V případě této práce se jedná o skupinu policistů sloužících v rámci pořádkové policie na obvodních odděleních.

8.2 Kvantitativní výzkum

Výše jsou popsány zásadní rozdíly mezi kvantitativním a kvalitativním výzkumem. Nyní se zaměřím na samotný kvantitativní výzkum, jelikož na tomto výzkumu stojí empirická část této diplomové práce.

8.2.1 Hlavní fáze kvantitativního výzkumu

Chráška (2016, s. 11) vymezuje kvantitativně orientovaný výzkum jako „záměrnou a systematickou činnost, při které se empirickými metodami zkoumají (ověřují, verifikují, testují) hypotézy o vztazích mezi pedagogickými jevy.“ Jako základní fáze pedagogického výzkumu uvádí:

- stanovení problému,

- formulace hypotézy,
- testování hypotézy,
- vyvození závěrů a jejich prezentace.

Gavora (2010) se dále podrobněji zabývá třemi typy výzkumných problémů, které nazývá deskriptivní, relační a kauzální.

Deskriptivní neboli popisný výzkumný problém hledá odpověď na otázku „jaké to je?“ za využití metody škálování, pozorování, dotazníku nebo interview. Cílem tohoto typu výzkumného problému je zjistit a popsat výskyt určitého jevu. Druhý typ výzkumného problému, *relačního*, dává do vztahu jevy nebo činitele. Při tomto druhu výzkumu nás zajímá, zda a jak těsný existuje vztah mezi zkoumanými jevy. Poslední typ výzkumného problému, *kauzální*, zjišťuje příčinné vztahy mezi činiteli, kdy se srovnávají dvě či více skupin subjektů.

8.2.2 Cíl výzkumu, výzkumné otázky, hypotézy a jejich operacionalizace

Hlavním cílem předkládaného výzkumu je popsat a analyzovat připravenost absolventů *Základní odborné přípravy* na výkon služby v rámci Policie České republiky, tedy zda je délka výuky a vzdělávací strategie, která je během *Základní odborné přípravy* využita, dostačující.

K naplnění cíle výzkumného projektu a lepšímu pochopení problematiky byly vytvořeny následující výzkumné otázky:

1. Jakým způsobem probíhá vzdělávání nově přijatých příslušníků PČR do služebního poměru?
2. Jaké možnosti či podmínky ke vzdělávání mají (studijní materiály, rozvržení výuky, školící příslušníci)?
3. Jaký je obsah, forma a metoda vzdělávání ve školícím středisku?
4. Jak hodnotí výuku příslušníci Policie České republiky?

Důvodem pro řešení této problematiky je především ten fakt, že se Policie České republiky potýká s personálním nedostatkem, kdy zkušenější policisté opouštějí řady policie a musí je tak zastoupit mnohdy méně kvalifikovaní kolegové. Náborová kampaň je v plném proudu a neustále jsou přijímáni noví uchazeči, kteří jsou mnohdy po úspěšném absolvování *Základní odborné přípravy* odkázáni jen na vědomosti, které získali při studiu a musí se tak v daný okamžik spoléhat jen na sebe a svého nezkušeného kolegu, který slouží také krátce. Proto je velmi důležité u nově příchozích policistů klást důraz na jejich vzdělání v rámci *Základní odborné přípravy*, aby je žádná situace, kterou budou muset během výkonu služby řešit, příliš nezaskočila a vždy si uměli poradit.

Na základě praxe a vlastního pozorování, kdy při výkonu služby jakožto policistka na základním článku Policie ČR přicházím do kontaktu s čerstvými absolventy *Základní odborné přípravy* a také po konzultaci s kolegy, jak oni sami vidí připravenost absolventů, jsem stanovila následující hypotézy mého výzkumu, které by se mohly reálně projevit u zkoumané skupiny respondentů:

H1: *Základní odborná příprava* připraví nově příchozí policisty pro praktický výkon služby.

Tuto hypotézu potvrdím či vyvrátím na základě položení otázky týkající se praktických dovedností a využívání modelových situací během výuky.

H2: Rozsah učiva a délka vzdělávání v rámci *Základní odborné přípravy* jsou plně vyhovující, není nutná jejich úprava.

Tato hypotéza bude potvrzena, nebo vyvrácena na základě otázky zabývající se aktuálním rozsahem učiva a délkou ZOP.

H3: Po absolvování *Základní odborné přípravy* mají policisté základní právní povědomí potřebné pro výkon služby.

Tuto hypotézu potvrdím, nebo vyvrátím na základě položené otázky ohledně práva, kdy mě bude zajímat, zda je učivo a časová dotace ze základů práva dostatečná.

H4: Nově příchozí policisté po absolvování *Základní odborné přípravy* mají nedostatky v administrativním zpracování přidělených spisů.

Tato hypotéza bude potvrzena, nebo vyvrácena na základě položení otázky, která bude zaměřena na aktuální rozsah učiva a časovou dotaci ohledně administrativy a informačních technologií využívaných v rámci základních článků Policie ČR.

8.2.3 Sběr dat pomocí dotazníku

Jako nejvhodnější metoda sběru získaných dat během empirické části předkládané diplomové práce se jeví použití dotazníkového šetření, kdy Skutil a kol. (2011) uvádí, že dotazník lze pokládat za nejrozšířenější techniku v pedagogických vědách. Díky dotazníku zjišťujeme data, názory a postoje respondentů k danému problému, o který se dotazující zajímá. Jedná se o soubor psaných otázek, na něž respondent odpovídá. Za výhody dotazníku lze považovat snadnou a rychlou distribuci k respondentům, práci s větším počtem respondentů, kdy dostaneme velké množství údajů, se kterými lze dobře pracovat a také anonymita respondentů. Na druhou stranu nevýhodou dotazníkového šetření je možná subjektivita odpovědí, kdy se respondent otázce může i vyhnout a dotazující nemá možnost otázku dovysvětlit.

U dotazníku je základem jeho správná konstrukce, tj. uvědomit si, co je cílem dotazování a koho se budeme dotazovat. Na základě toho se poté dotazující rozhodne, jaké zvolí druhy otázek. Průcha (2014) při sestavování

dotazníku rozlišuje tři typy otázek. A to uzavřené otázky, otevřené a škálované otázky.

Uzavřené otázky nabízí hotové odpovědi, ze kterých respondent vybere jen jednu vhodnou odpověď. Výhodou *otevřených* otázek je, že respondent není omezen výběrem z nabízených možností, ale na danou otázku odpoví vlastními slovy, naopak nevýhoda tkví v obtížnějším zpracování, především u velkého množství respondentů. Za pomoci *škálovaných* otázek respondent hodnotí danou otázku pomocí zadané stupnice.

Gavora (2010) ještě přidává *polouzavřené* otázky, které se vyznačují nejprve výběrem odpovědi, a poté respondent svoji odpověď rozvede, popřípadě doplní.

Jak bylo zmíněno výše, pro sběr potřebných dat byl jako nástroj výzkumu zvolen a vytvořen dotazník, který je tvořen 13 uzavřenými a 2 otevřenými otázkami. Otázky byly strukturovány tak, aby se mnou stanovené hypotézy potvrdily či vyvrátily. Tento dotazník je součástí přílohy k předkládané diplomové práci.

Úvod dotazníku je tvořen textem, ve kterém se respondentům představuji a představuji zde i cíl mého dotazníkového šetření. Respondenti jsou seznámeni s tím faktem, že dotazník je pro všechny zcela anonymní a nemusí se jej tak bát zodpovědět.

Před samotným rozesláním a konečným vytvořením dotazníku byl proveden předvýzkum. Skutil a kol. (2011) uvádí, že předvýzkum slouží ke zjištění, zda jsou položené otázky v dotazníku srozumitelné a zda jejich odpověďmi získáme to, co chceme zjistit. Předvýzkum se provádí na malém vzorku respondentů. Ve svém předvýzkumu jsem oslovila 5 respondentů (kolegů). Na základě vyhodnocení dat jsem u pár otázek upravila znění a některé jsem zjednodušila pro lepší pochopení.

8.2.4 Charakteristika výzkumného vzorku

Dotazníkové šetření bylo provedeno u již sloužících policistů, kdy jsem v rámci dotazníku zvolila rozmezí odsloužených let po absolvování *Základní odborné přípravy* na 1 – 5 let (obecně se mezi policisty traduje, že po pěti letech je policista hotový, nic ho ve službě nezaskočí), na 6 – 14 let a na 15 let a více (po 15 letech má každý policista nárok na výsluhu a navíc se potýká se syndromem vyhoření, práce ho už tolik nenaplňuje). Vzorek policistů byl vybrán v rámci Olomouckého kraje, kde jsem služebně zařazena. Jelikož všichni nově příchozí policisté absolvují tu samou služební přípravu, ať už jde o školící centrum v Praze, Brně nebo Holešově, nemůže tedy dojít ke zkreslenému výsledku v rámci zobecnění na celou policii. Dále bylo v dotazníkovém šetření využito otázky, jak dlouho policisté po úspěšném absolvování *Základní odborné přípravy* slouží, jelikož tento aspekt je vypovídající z toho hlediska, jak nově příchozí policisty, potažmo jejich vědomosti a dovednosti, vidí déle sloužící a zkušenější policisté.

8.2.5 Analýza dat

Novotná, Špaček a Šťovíčková (2019) uvádí, že se při zpracování dat v rámci kvantitativního výzkumu využívá metod analýzy statistické, kdy se souhrnně popisují velká množství shromážděných dat a zároveň díky matematické pravděpodobnosti jsme schopni posoudit, jak moc spolehlivě lze dané zjištění z náhodně vybraného vzorku respondentů zobecnit. Topinka (2013) popisuje jako specifikum kvantitativního výzkumu statistickou analýzu získaných dat a jejich přepis. Data se musí nejprve zpracovat a poté vyhodnotit, kdy toto probíhá v několika krocích.

Jak uvádí Topinka (2013), je potřeba získaná data třídit jak pomocí prvního stupně, kdy dostaneme základní přehled o získaných datech, tak i pomocí druhého stupně, kdy dostaneme vztah mezi proměnnými.

Vyhodnoceno bylo všech 15 otázek z dotazníku, který zodpovědělo 117 respondentů. Dotazník byl vytvořen elektronicky za využití platformy Google Forms, kdy jsem jeho internetový odkaz rozeslala přes společná vlákna, která v rámci PČR využíváme. Elektronický dotazník celkem vyplnilo 117 policistů.

Všechny odpovědi jsem následně překontrolovala proto, abych zjistila, zda jsou zodpovězeny všechny otázky. Získaná data jsem převedla do programu Microsoft Excel, zpracovala do datových tabulek a po překontrolování zadaných čísel, jsem data vyhodnotila. Výsledky dotazníkového šetření jsou detailněji popsány v kapitole 9.

Co se týká problematiky ohledně etiky výzkumu, tak tato byla zohledněna a uplatněna. Na začátku dotazníku byli participanti informováni, za jakým účelem jsem se na ně obrátila a poučeni, že odpovědi jsou zcela anonymní a účast na výzkumu je dobrovolná.

9 VYHODNOCENÍ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Tato kapitola se zabývá interpretací získaných dat v dotazníkovém šetření. Dále vyhodnocením výzkumných otázek a následně bude zodpovězena hlavní výzkumná otázka.

9.1 Demografické údaje

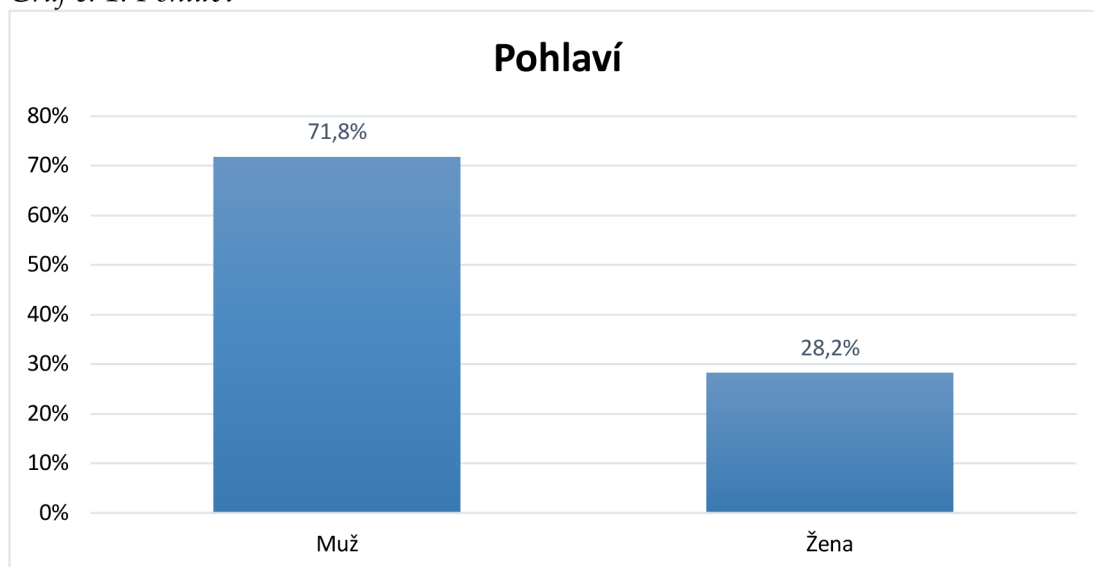
Následující tabulka č. 1 a graf č. 1 nám zodpovídají otázku č. 1 Uvedte Vaše pohlaví a ukazují, že největší počet respondentů tvořili muži, kterých se dotazníkového šetření zúčastnilo 84 (71,8 %), oproti tomu žen se zúčastnilo 33 (28,2 %).

Tabulka č. 1: Pohlaví

Pohlaví	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Muž	84	71,8
Žena	33	28,2
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 1: Pohlaví



Zdroj: autor práce

Graf č. 1 ukazuje procentuální zastoupení pohlaví. Tento trend rozvržení pohlaví lze pozorovat i u Policie České republiky, kde je stále patrné větší zastoupení mužů.

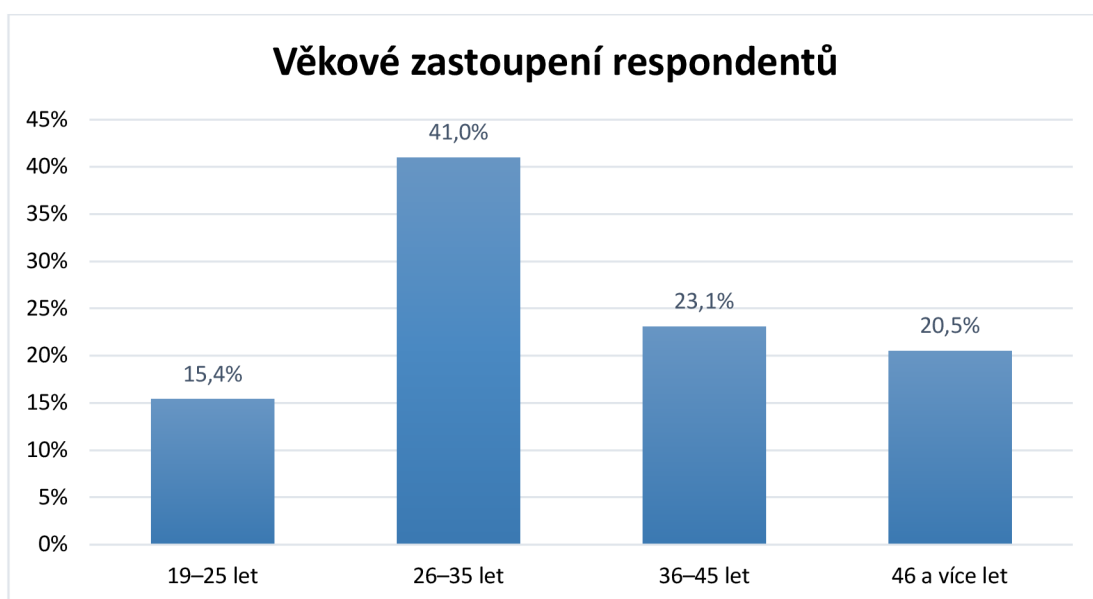
Další tabulka č. 2 a graf č. 2 nám ukazují odpovědi na otázku č. 2 Uveďte Vaši věkovou skupinu, a ukazuje věkové rozložení respondentů. Kdy se dotazníkového šetření zúčastnilo 48 (41 %) respondentů ve věku 26-35 let, následuje 27 (23,1 %) respondentů ve věku 36-45 let, o něco málo 24 (20,5 %) respondentů překročilo 46. rok věku a nejméně zastoupenou skupinou s počtem 18 (15,4 %) jsou respondenti ve věku 19-25 let.

Tabulka č. 2: Věkové zastoupení respondentů

Věk	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
19–25 let	18	15,4
26–35 let	48	41
36–45 let	27	23,1
46 a více let	24	20,5
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 2: Věkové zastoupení respondentů



Zdroj: autor práce

Následující tabulka č. 3 ukazuje odpověď na otázku č. 3 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Kdy nejvíce respondentů, a to 66 (56,4 %), dosáhlo středního vzdělání zakončeného maturitní zkouškou a 51 (43,6 %) respondentů uvedlo, že má vysokoškolské vzdělání. Oproti tomu žádný z respondentů neukončil střední vzdělání pouze s výučním listem. Tento jev je zapříčiněn tím, že v rámci obvodních oddělení Policie České republiky na ustanovení příslušníka do určité tarifní třídy, tou nejnižší možnou je strážmistr, je zapotřebí dosáhnout minimálně středního vzdělání s maturitou.

Tabulka č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

Vzdělání	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Střední vzdělání zakončené výučním listem	0	0
Střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou	66	56,4
Vysokoškolské vzdělání	51	43,6
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání



Zdroj: autor práce

Odpověď na poslední otázku v rámci demografických údajů o respondentech ukazuje následující tabulka č. 4 a graf č. 4.

Na otázku č. 4 Jak dlouho po úspěšném absolvování Základní odborné přípravy sloužíte u Policie České republiky?, odpovědělo 45 (38,5 %) respondentů, že slouží 1-5 let. Následují respondenti, kteří slouží 6-14 let, kdy těchto je 42 (35,9 %) a nejméně respondentů, a to 30 (25,6 %), slouží u Policie ČR 15 let a více. Tento jev může být zapříčiněn vysokou fluktuací policistů v rámci obvodních oddělení, kdy tyto převážně slouží jako odrazový můstek k dalšímu postupu v rámci Policie ČR. Jak jsem zmínila v teoretické části diplomové práce, většina nově příchozích policistů, a tedy i absolventů *Základní odborné přípravy*, nastupují na obvodní oddělení, kde získávají zkušenosti pro další kariérní růst, a poté se mohou snažit dostat na specializované útvary, jako je např. SKPV (služba kriminální policie a vyšetřování)⁴, nebo naopak po 15 letech od policie odchází s výsluhou.

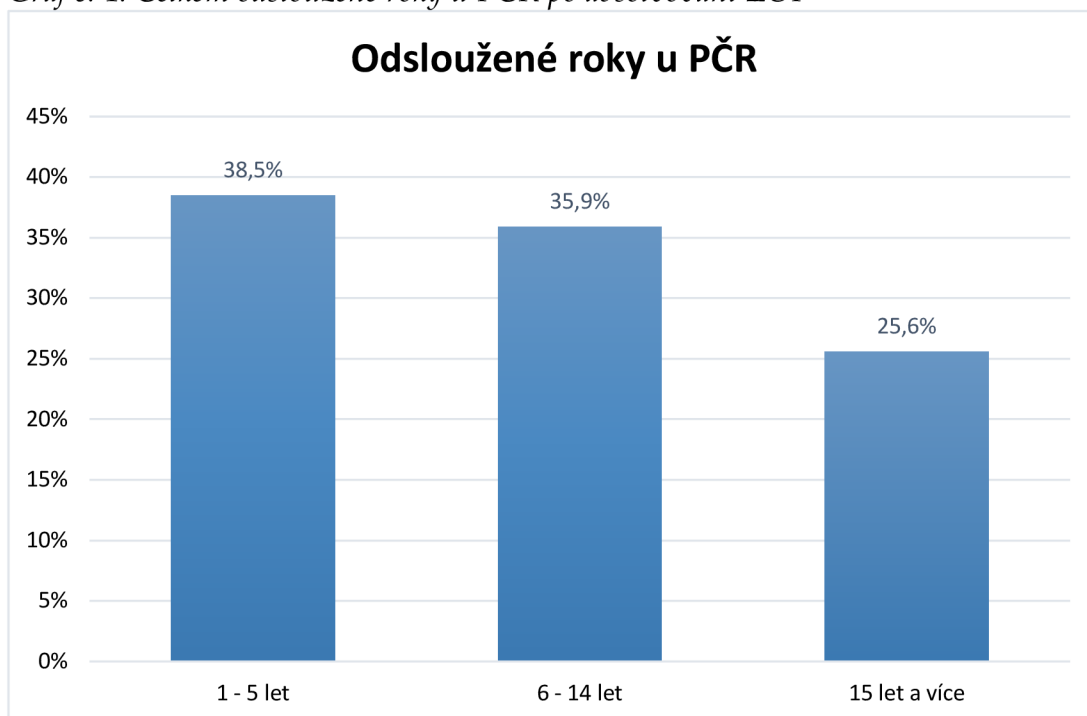
Tabulka č. 4: Celkem odsloužené roky u PČR po absolvování ZOP

Odsloužené roky	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
1-5	45	38,5
6-14	42	35,9
15 let a více	30	25,6
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

⁴ Útvar zabývající se zločiny (trestné činy s trestní sazbou větší než 5 let).

Graf č. 4: Celkem odsloužené roky u PČR po absolvování ZOP



Zdroj: autor práce

9.2 Přípravenost absolventů Základní odborné přípravy

V této části se zaměřím na odpovědi respondentů týkajících se připravenosti čerstvých absolventů *Základní odborné přípravy*. Touto problematikou se v dotazníku zabývají otázky č. 5 až č. 15.

Na základě odpovědí na otázku č. 5 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů práva?, odpovědělo 33 (28,2 %) respondentů ano a dalších 12 (10,3 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Spíše ne odpovědělo 48 (41 %) respondentů a 24 (20,5 %) respondentů si je jistých, že dosavadní vzdělání v rámci základů práva vyhovuje požadavkům na výkon služby.

Závěrem lze vyvodit, že více jak 61 % policistů je spokojeno s nabytými vědomostmi čerstvých absolventů v dané oblasti a není tedy potřeba se na tuto problematiku v rámci *Základní odborné přípravy* více zaměřovat než doposud.

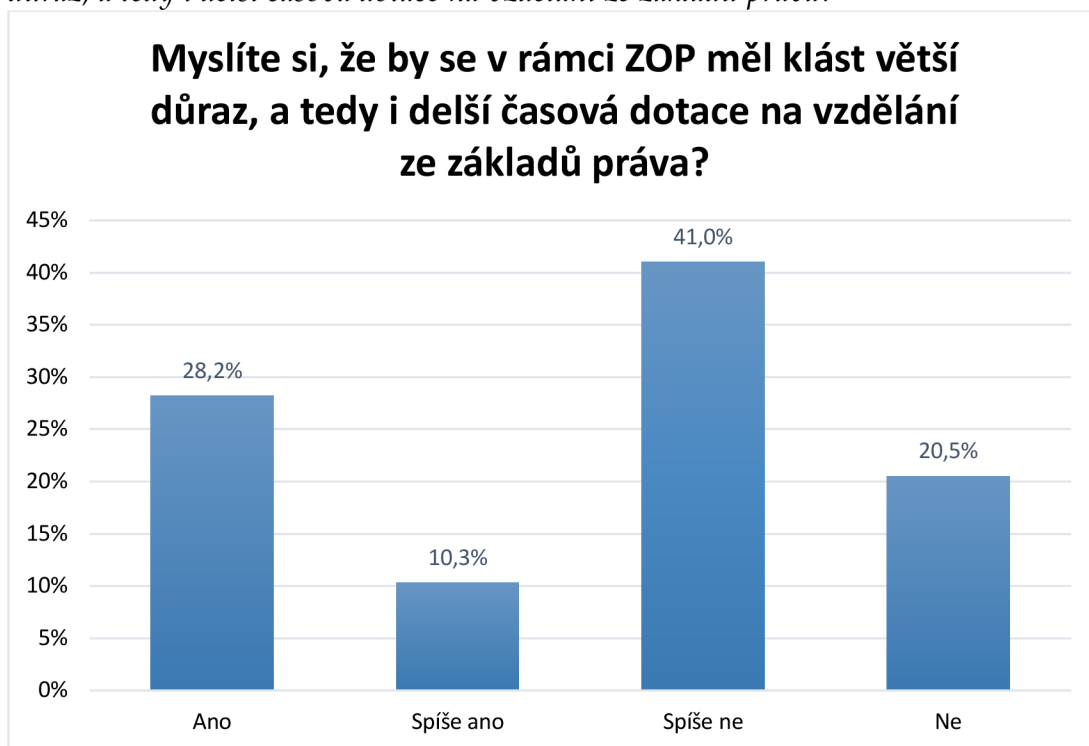
Četnost odpovědí je znázorněna v tabulce č. 5 a v grafu č. 5.

Tabulka č. 5: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů práva?

Nedostatečná připravenost v oblasti práva	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	33	28,2
Spíše ano	12	10,3
Spíše ne	48	41
Ne	24	20,5
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 5: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů práva?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 6 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů kriminalistiky?, odpovědělo 21 (18 %) respondentů ano a dalších 27 (23,1 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Spíše ne odpovědělo 39 (33,3 %) respondentů a 30 (25,6 %) respondentů si je jistých, že dosavadní vzdělání

v rámci základů kriminalistiky postačuje. Z odpovědí lze vyvodit, že není potřeba v rámci *Základní odborné přípravy* přidat na intenzitě u daného předmětu.

Tabulka č. 6: *Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů kriminalistiky?*

Nedostatečná připravenost v oblasti kriminalistiky	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	21	18
Spíše ano	27	23,1
Spíše ne	39	33,3
Ne	30	25,6
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 6: *Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů kriminalistiky?*



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 7 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci služby pořádkové a cizinecké policie?, odpovědělo 45 (35,8%) respondentů ano a

dalších 39 (33,3 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Spíše ne odpovědělo 21 (17,9 %) respondentů a pouze 12 (10,3 %) respondentů si je jistých, že dosavadní vzdělání v rámci služby pořádkové a cizinecké policie postačuje. Z odpovědí lze vyvodit, že by bylo potřeba v rámci *Základní odborné přípravy* zvýšit podíl výuky v dané oblasti.

Tabulka č. 7: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci služby pořádkové a cizinecké policie?

Nedostatečná připravenost v oblasti služby pořádkové a cizinecké policie	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	45	38,5
Spíše ano	39	33,3
Spíše ne	21	17,9
Ne	12	10,3
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 7: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci služby pořádkové a cizinecké policie?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 8 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci dopravní policie?, odpovědělo 21 (18 %) respondentů ano a dalších 30 (25,6 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Spíše ne odpovědělo 39 (33,3 %) respondentů a 27 (23,1 %) respondentů si je jistých, že dosavadní vzdělání v rámci dopravní policie zcela vyhovuje požadavkům na výkon služby. Závěrem lze vyvodit, že více jak 56 % policistů je spokojeno s nabytými vědomostmi čerstvých absolventů v dané oblasti a není tedy potřeba se na tuto problematiku v rámci *Základní odborné přípravy* více zaměřovat než doposud.

Tabulka č. 8: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci dopravní policie?

Nedostatečná připravenost v oblasti dopravní policie	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	21	18
Spíše ano	30	25,6
Spíše ne	39	33,3
Ne	27	23,1
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 8: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci dopravní policie?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 9 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci komunikace a policejní etiky?, odpovědělo 36 (30,8 %) respondentů ano a dalších 30 (25,6 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Spíše ne odpovědělo 21 (18 %) respondentů a 30 (25,6 %) respondentů si je jistých, že dosavadní vzdělání v rámci komunikace a policejní etiky je zcela vyhovující požadavkům na výkon služby. Z výše uvedeného lze vyvodit, že více jak 56 % policistů není spokojeno s nabytými dovednostmi čerstvých absolventů v dané oblasti a bylo by tedy potřeba se na tuto problematiku v rámci *Základní odborné přípravy* více zaměřit.

Tabulka č. 9: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci komunikace a policejní etiky?

Nedostatečná připravenost v oblasti komunikace a policejní etiky	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	36	30,8
Spíše ano	30	25,6
Spíše ne	21	18
Ne	30	25,6
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 9: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci komunikace a policejní etiky?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 10 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci spojovací techniky a práce s vysílačkou?, odpovědělo pouze 6 (5,1 %) respondentů ano a dalších 21 (17,9 %) respondentů odpovědělo spíše ano.

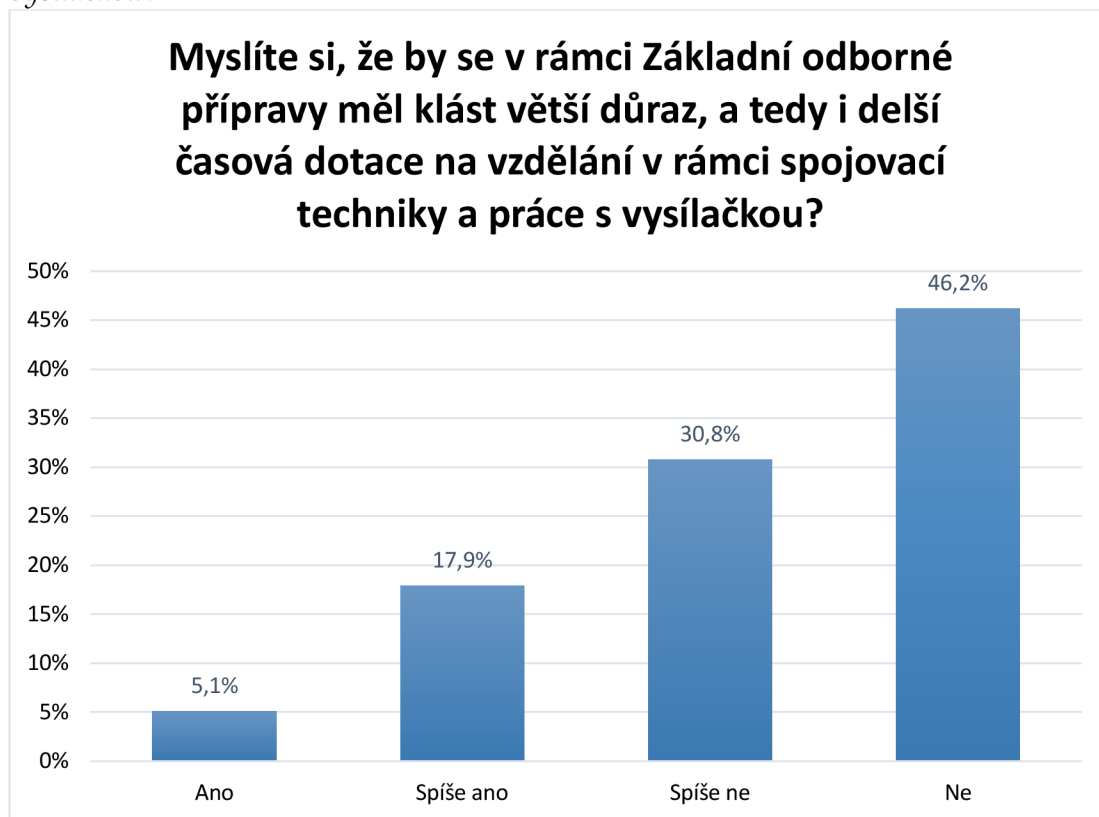
Spíše ne odpovědělo 36 (30,8 %) respondentů a 54 (46,2 %) respondentů si je jistých, že dosavadní vzdělání v rámci spojovací techniky a práce s vysílačkou zcela vyhovuje požadavkům na výkon služby. Závěrem lze vyvodit, že 77 % policistů je spokojeno s nabytými vědomostmi a dovednostmi čerstvých absolventů v dané oblasti a není tedy potřeba se na tuto problematiku v rámci *Základní odborné přípravy* více zaměřovat než doposud.

Tabulka č. 10: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci spojovací techniky a práce s vysílačkou?

Nedostatečná připravenost v oblasti spojovací techniky a práce s vysílačkou	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	6	5,1
Spíše ano	21	17,9
Spíše ne	36	30,8
Ne	54	46,2
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 10: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci spojovací techniky a práce s vysílačkou?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 11 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci administrativy a informačních technologií (IT) využívaných na základních útvarech policie?, odpovědělo 69 (59 %) respondentů ano a dalších 30 (25,6 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Spíše ne a ne odpovědělo shodně po 9 (7,7 %) respondentech. V odpovědích na tuto otázku se shodlo nejvíce respondentů ze všech položených otázek. Závěrem lze vyvodit, že více jak 84 % policistů není spokojeno s nabytými vědomostmi a dovednostmi čerstvých absolventů v dané oblasti a bylo by tedy potřeba se na tuto problematiku v rámci *Základní odborné přípravy* více zaměřit.

Tabulka č. 11: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci administrativy a informačních technologií (IT) využívaných na základních útvarech policie?

Nedostatečná připravenost v oblasti administrativy a IT	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	69	59
Spíše ano	30	25,6
Spíše ne	9	7,7
Ne	9	7,7
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 11: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci administrativy a informačních technologií (IT) využívaných na základních útvarech policie?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 12 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci

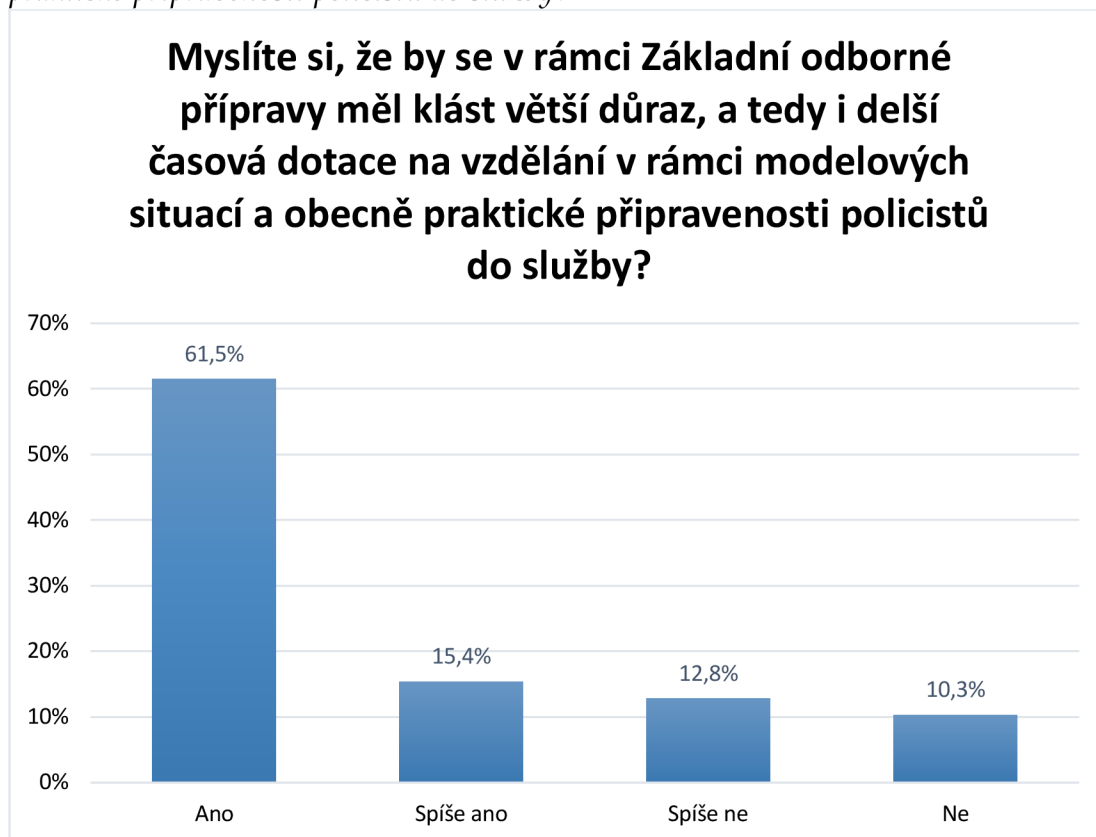
modelových situací a obecně praktické připravenosti policistů do služby?, odpovědělo 72 (61,5 %) respondentů ano a dalších 18 (15,4 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Spíše ne odpovědělo 15 (12,8 %) respondentů a ne odpovědělo 12 (10,3 %) respondentů. U této otázky se shodlo nejvíce respondentů u jasné odpovědi ano (61,5 %) ze všech položených otázek. Závěrem lze vyvodit, že téměř 77 % policistů není spokojeno s nabytými dovednostmi čerstvých absolventů v dané oblasti a bylo by tedy potřeba se na tuto problematiku v rámci *Základní odborné přípravy* více zaměřit.

Tabulka č. 12: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci modelových situací a obecně praktické připravenosti policistů do služby?

Nedostatečná připravenost v rámci modelových situací a praktické připravenosti	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	72	61,5
Spíše ano	18	15,4
Spíše ne	15	12,8
Ne	12	10,3
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 12: Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci modelových situací a obecně praktické připravenosti policistů do služby?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 13 Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka Základní odborné přípravy dostačující?, odpovědělo 27 (23,1 %) respondentů ano a 39 (33,3 %) respondentů odpovědělo spíše ano. Zatímco spíše ne odpovědělo 27 (23,1 %) respondentů a ne odpovědělo 24 (20,5 %) respondentů. Dle uvedených odpovědí vyplývá, že aktuální rozsah učiva a délka *Základní odborné přípravy* je převážně dostačující, i když toto si myslí převážná většina respondentů, a to 56 % z nich. Mohlo by to být způsobeno i rozvrstvením vyučovaných předmětů. Jak lze vyvodit z odpovědí dotazníku, některé předměty by si zasloužily větší časovou dotaci a větší prohloubení vyučované látky. Zatímco u některých předmětů je výuka dostačující.

Tabulka č. 13: Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka Základní odborné přípravy dostačující?

Dostačující rozsah učiva a délka ZOP	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Ano	27	23,1
Spíše ano	39	33,3
Spíše ne	27	23,1
Ne	24	20,5
Celkem	117	100

Zdroj: autor práce

Graf č. 13: Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka Základní odborné přípravy dostačující?



Zdroj: autor práce

Na otázku č. 14 V čem spatřujete u čerstvých absolventů Základní odborné přípravy největší nedostatky, a tedy na co by měl být při výuce v rámci ZOP kladen větší důraz? Poprosím o stručnou a heslovitou odpověď. (např. administrativa, komunikace s lidmi, modelové situace, právo apod.), se sešlo nejvíce odpovědí, a tedy 63 (35,2 %) respondentů shodně odpovědělo, že největší nedostatky čerstvých absolventů Základní odborné přípravy spatřují v oblasti administrativy. Dále se často objevovala odpověď ohledně

nedostatků v rámci komunikace, kdy takto odpovědělo 36 (20,1 %) respondentů. Vysokou četnost odpovědí zaznamenaly také nedostatky v rámci praktických dovedností, především modelové situace, kterých by přidalo 27 (15,1 %) respondentů. Dále kolem 10 % respondentů není spokojeno s vědomostmi a dovednostmi v rámci využívaných informačních technologií na základních člancích a také s právním vědomím. A v neposlední řadě se také vyskytovaly odpovědi, že nejsou čerství absolventi ZOP dostatečně připraveni v oblasti pořádkové policie, kriminalistiky, služby dopravní policie či bezpečné jízdy služebním dopravním prostředkem. Ovšem četnost těchto odpovědí nebyla tak vysoká, proto je nepovažují jako relevantní výsledky dotazníkového šetření.

Tabulka č. 14: V čem spatřují policisté největší nedostatky u čerstvých absolventů ZOP

Největší nedostatky u absolventů ZOP	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Administrativa	63	35,2
Komunikace	36	20,1
Praktické dovednosti (klást větší důraz na modelové situace)	27	15,1
Práce s informačními technologiemi využívanými na základních člancích policie	18	10,1
Kriminalistika	18	10,1
Pořádková policie (oprávnění policie)	9	5
Právo (správní právo, trestní právo)	3	1,7
Služba dopravní policie	3	1,7
Bezpečná jízda služebním dopravním prostředkem	2	1
Celkem	179	100

Zdroj: autor práce

Na otázku č. 15 V čem naopak spatřujete u čerstvých absolventů Základní odborné přípravy dostatečnou připravenost? Poprosím o stručnou a heslovitou odpověď, se nejvíce respondentů shodlo na dostatečné připravenosti v oblasti znalostí dopravních předpisů, dopravní kontroly a znalosti na úseku BESIP (bezpečnost silničního provozu). Další vysokou četnost odpovědí, a to 38 (22,7 %), zaznamenala odpověď, že jsou čerství absolventi velmi dobře připraveni v rámci práce se spojovací a mobilní technikou. Zatímco 21 respondentů nedokázalo určit, v čem jsou čerství absolventi *Základní odborné přípravy* dostatečně připraveni, spíše odpověděli, že v ničem. Dále se objevovaly odpovědi, že jsou absolventi dobře připraveni v rámci donucovacích prostředků, střelecké přípravy a fyzické připravenosti, kdy se tato odpověď objevila v 15 (9 %) případech. Dále se vyskytly odpovědi, že jsou absolventi dostatečně připraveni v rámci práva, pořádkové policie a řízení služebního dopravního prostředku, avšak tyto odpovědi nejevily vysokou četnost, proto je nepovažuji za relevantní v rámci vyhodnocení dotazníku. Přesto bych chtěla ještě zmínit, že mě mile překvapila odpověď, že jsou absolventi nadšení do služby, i když tato odpověď přímo nesouvisí s výukou na *Základní odborné přípravě*, ale bude spíše souviset s osobnostmi nově příchozích policistů.

Tabulka č. 15: V čem spatřují policisté dobrou připravenost u čerstvých absolventů ZOP

Dostatečná připravenost absolventů ZOP	Absolutní četnost (n)	Relativní četnost (%)
Dopravní kontrola, BESIP	52	31,1
Práce se spojovací a mobilní technikou	38	22,7
Nedokážu určit (v ničem)	21	12,6
Donucovací prostředky, střelecká příprava, fyzická připravenost	15	9
Právo (správní právo, trestní právo)	12	7,2
Pořádková policie (oprávnění policie)	11	6,6
Řízení služebního dopravního prostředku	10	6
Nadšení do služby	8	4,8
Celkem	167	100

Zdroj: autor práce

9.3 Souhrnné vyhodnocení, naplnění cíle a vyhodnocení stanovených hypotéz

V této části diplomové práce se zaměřím na vyhodnocení výzkumných otázek a zodpovězení hlavního cíle. Hlavním cílem předkládaného výzkumu je popsat a analyzovat připravenost absolventů *Základní odborné přípravy* na výkon služby v rámci Policie České republiky, tedy zda je délka výuky a vzdělávací strategie, která je během *Základní odborné přípravy* využita, dostačující.

Výzkumné otázky a odpovědi na ně:

1. Jakým způsobem probíhá vzdělávání nově přijatých příslušníků PČR do služebního poměru?

Vzdělávání nově přijatých příslušníků PČR do služebního poměru probíhá ve vlastním vzdělávacím zařízení zaměstnavatele, tedy Ministerstva

vnitru ČR, a dochází tak k internímu vzdělávání formou denního prezenčního studia. Využitou didaktickou formou vzdělávání je přímá výuka.

2. Jaké možnosti či podmínky ke vzdělávání mají (studijní materiály, rozvržení výuky, školící příslušníci)?

Policisté mají k dispozici ke každému vyučovanému předmětu písemné studijní materiály v elektronické podobě a školícími příslušníky jsou policisté, kteří za sebou mají několikaleté zkušenosti v rámci ostrého výkonu služby. V rámci řízené praxe během *Základní odborné přípravy* dochází i ke vzdělávání na pracovním místě, jelikož během řízené praxe policisté kombinují teoretické vědomosti s těmi praktickými pod vedením zkušenějších kolegů, kteří zde plní roli mentora či kouče. Samotná výuka probíhá prezenční formou v celkovém počtu 968 vyučovacích hodin o délce 45 minut a trvá 35 týdnů, kdy doba služby je 37,5 hodiny týdně. K dispozici jsou jak interiéry školícího zařízení, tak i jeho exteriéry.

3. Jaký je obsah, forma a metoda vzdělávání ve školícím středisku?

V rámci *Základní odborné přípravy* jsou u každého vyučovaného předmětu předem stanoveny cíle, kterých by měl jejich účastník dosáhnout. Během výuky jsou naplněny cíle jak učební, tak výkonnostní, jehož účastníci v budoucnu dosáhnou díky získaným dovednostem a vědomostem. Využívanými metodami během výuky jsou metody slovní, aktivizující, praktické, názorně-demonstrační a využití tzv. modelových situací.

4. Jak hodnotí výuku příslušníci Policie České republiky?

Poslední otázka byla převážně zodpovězená za pomoci vypracovaného dotazníkového šetření, kdy 56,4 % respondentů si myslí, že aktuální délka a obsah vzdělávání v rámci *Základní odborné přípravy* je plně vyhovující a není nutná její úprava.

H1: Základní odborná příprava připraví nově příchozí policisty pro praktický výkon služby.

Na základě odpovědí shromážděných u otázky č. 12 (Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci modelových situací a obecně praktické připravenosti policistů do služby?), kdy téměř 77 % respondentů odpovědělo pozitivně, je tedy zřejmé, že Základní odborná příprava nově příchozí policisty dostatečně nepřipraví pro praktický výkon služby, a tímto byla předkládaná **hypotéza vyvrácena**.

H2: Rozsah učiva a délka vzdělávání v rámci Základní odborné přípravy jsou plně vyhovující, není nutná jejich úprava.

Na základě odpovědí shromážděných u otázky č. 13 (Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka *Základní odborné přípravy* dostačující?), kdy 56,4 % respondentů odpovědělo pozitivně, je zřejmé, že rozsah učiva a délka vzdělávání v rámci *Základní odborné přípravy* jsou plně vyhovující a není nutná jejich úprava. Tímto je tedy předkládaná **hypotéza potvrzena**.

H3: Po absolvování Základní odborné přípravy mají policisté základní právní povědomí potřebné pro výkon služby.

Na základě odpovědí shromážděných u otázky č. 5 (Myslíte si, že by se v rámci *Základní odborné přípravy* měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů práva?), kdy více jak 61 % policistů odpovědělo negativně, a jsou tedy spokojeni s nabytými vědomostmi čerstvých absolventů v dané oblasti. Dle výše uvedeného vyplývá, že není nutná úprava v rámci výuky práva, což **potvrzuje pravdivost hypotézy**.

H4: Nově příchozí policisté po absolvování Základní odborné přípravy mají nedostatky v administrativním zpracování přidělených spisů.

Na základě odpovědí shromážděných u otázky č. 11 (Myslíte si, že by se v rámci *Základní odborné přípravy* měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci administrativy a informačních technologií

využívaných na základních útvarech policie?), kdy si je více jak 59 % policistů zcela jistých, že vědomosti a dovednosti čerstvých absolventů v dané oblasti jsou nedostatečné, a dalších 25,6 % odpovědělo spíše ano. Dále tuto odpověď potvrzuje také otázka č. 14 (V čem spatřujete u čerstvých absolventů Základní odborné přípravy největší nedostatky, a tedy na co by měl být při výuce v rámci ZOP kladen větší důraz?), kdy se 63 respondentů shodlo na tom, že největší nedostatky mají čerství absolventi právě v oblasti administrativy. Dle výše uvedeného vyplývá, že je nutná úprava v rámci výuky administrativy, jelikož převážnou část policejní práce v rámci obvodního oddělení tvoří zpracovávání přestupků a přečinů⁵, aby byli absolventi schopni správně zpracovávat přidělené spisy, a tímto je tedy předkládaná **hypotéza potvrzena**.

9.4 Diskuze

Policie České republiky se potýká s personálním nedostatkem, a tak se s tímto snaží vyrovnat co nejlépe. Možná i proto se uvažuje o zkrácení doby *Základní odborné přípravy*, aby byli noví policisté co nejdříve schopni pomoci a vykonávat službu na základních útvarech policie jakožto již hotoví policisté. Avšak tyto personální nedostatky by se neměly projevit na vzdělávání nově příchozích policistů, a tedy na jejich připravenosti do služby.

Předkládaného výzkumu zabývajícího se připraveností absolventů *Základní odborné přípravy* v rámci Policie České republiky se zúčastnilo celkem 117 respondentů, z toho 84 (71,8 %) mužů a 33 (28,2 %) žen. Všichni respondenti měli stejné služební zařazení, a to obvodní oddělení PČR v rámci Olomouckého kraje.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 56,4 % respondentů je spokojeno se současnou délkou a obsahem vzdělávání v rámci *Základní odborné přípravy*, tedy by délka a rozsah současné *Základní odborné přípravy* měla zůstat

⁵ Přečin – trestný čin s trestem odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.

zachována. Z výše uvedeného lze však dovodit, že téměř pro polovinu respondentů není současný rozsah a náplň výuky ZOP vyhovující. Na základě uvedeného bych navrhovala následující řešení, kdy by došlo ke zkrácení vyučovacích hodin u předmětů, které netvoří základ policejní práce, a naopak bych přidala vyučovací hodiny u stěžejních předmětů, kterými je služba Pořádkové policie, Administrativa a Praktické činnosti, kam beze sporu v rámci výuky patří využívání modelových situací.

Předmět *Služba pořádkové policie* je pro každého policistu, především pro policistu zařazeného na obvodním oddělení, ten nejdůležitější, jelikož se zde seznamuje kompletně se zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Tento zákon upravuje činnosti, povinnosti, práva a oprávnění policistů. Jedná se o nejdůležitější zákon, jehož znění musí každý policista znát, jelikož bez jeho znalosti se policista může dostat až do rozporu se zákonem.

Co se týká *Administrativy*, tak u absolventů *Základní odborné přípravy* je zřetelné, že jim chybí znalosti ohledně administrativních úkonů, spisového řádu a znalosti používání základních formulářů v ETŘ. Absolventi ZOP nejsou schopni si sami založit spis, vyhledat patřičný formulář či napsat úřední záznam z případu, na kterém byli přítomni. Jejich dalším nedostatkem je také to, že je pro ně problém vyslechnout osobu, jelikož s tímto se na škole nesetkali.

Co se týká *Praktických činností*, tak by bylo dobré více propojit teoretické znalosti právě s těmi praktickými, jelikož díky tomu, se toho člověk nejvíce naučí a lépe si zažije naučenou látku. V rámci *Praktických činností* jsou využívány modelové situace, kterých je využíváno převážně až v poslední části *Základní odborné přípravy*, a to v rámci *Odborné výuky II*. Proto by nebylo špatné modelové situace zařadit do výuky již v první části ZOP, a to v rámci *Odborné výuky I*.

ZÁVĚR

Cílem předkládané diplomové práce bylo popsat a analyzovat připravenost čerstvých absolventů *Základní odborné přípravy* v rámci Policie České republiky, kdy tohoto bylo docíleno kvantitativní metodologií za pomoci dotazníkového šetření mezi déle sloužícími policisty.

Diplomová práce byla rozdělena na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části byly vysvětleny základní pojmy, jak ze vzdělávací strategie, tak byly objasněny základní pojmy, které sloužily k lepšímu pochopení praktické části.

Druhá část diplomové práce se zabývala *Základní odbornou přípravou*. V této části byl objasněn termín *Základní odborná příprava*. Dále byly podrobněji popsány a zanalyzovány vyučované předměty a využívané metody vzdělávání.

Všichni nově příchozí policisté musí absolvovat kurz *Základní odborná příprava*, kde působí jako vyučující déle sloužící policisté, kteří si sami prošli ostrým výkonem služby, a kteří tak mohou předat nejen své osobní zkušenosti, ale díky své praxi jsou schopni lépe podat probírané učivo.

Dále jsem se v této diplomové práci zabývala otázkami, zda je stávající délka tohoto kurzu a jeho vzdělávací strategie dostatečná. Pojem vzdělávací strategie byl vysvětlen v teoretické části této práce. V její empirické části byla objasněna vzdělávací strategie využita během *Základní odborné přípravy*. Co se týká vzdělávání nově příchozích policistů v rámci *Základní odborné přípravy*, tak didaktickou formou vzdělávání je zde přímá výuka, která probíhá formou denního prezenčního studia a hovoříme zde o interním vzdělávání, jelikož je vzdělávání policistů organizováno ve vlastním vzdělávacím zařízení zaměstnavatele, myslíme tím Ministerstvo vnitra ČR. Také byla zodpovězena otázka podmínek vzdělávání, kdy mají policisté k dispozici ke každému vyučovanému předmětu písemné studijní materiály v elektronické podobě.

Dále bychom mohli uvést, že v rámci řízené praxe během *Základní odborné přípravy* dochází i ke vzdělávání na pracovním místě, jelikož během řízené praxe policisté kombinují teoretické vědomosti s těmi praktickými pod vedením zkušenějších kolegů, kteří zde plní roli mentora či kouče.

V rámci *Základní odborné přípravy* jsou u každého vyučovaného předmětu předem stanoveny cíle, kterých by měl jejich účastník dosáhnout. Během výuky jsou naplněny cíle jak učební, tak výkonnostní, kterých účastníci v budoucnu dosáhnou díky získaným dovednostem a vědomostem.

V práci jsem se dále soustředila a podrobněji popsala používané vyučovací metody během *Základní odborné přípravy*, kterými jsou metody slovní, aktivizující, praktické, názorně-demonstrační a využití tzv. modelových situací. Díky využití těchto metod dochází k naplnění cíle co nejlépe seznámit nově příchozí policisty nejen s teoretickými poznatky, ale také s praktickými dovednostmi, které jsou během výkonu služby policisty využívány. Závěrečná část *Základní odborné přípravy* je především věnována využívání modelových situací, během kterých jsou vybírány nejčastější případy z ostrého výkonu služby. Policisté se během hraní rolí snaží aplikovat vědomosti a dovednosti, které získali během teoretické výuky.

Hlavním cílem práce bylo popsat a analyzovat připravenost absolventů *Základní odborné přípravy* na výkon služby v rámci Policie České republiky, tedy zda je délka výuky a vzdělávací strategie, která je během *Základní odborné přípravy* využita, dostačující. Na základě vyplněného dotazníku v rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že čerství absolventi *Základní odborné přípravy* jsou připraveni na výkon služby v rámci PČR, jelikož na základě odpovědí shromážděných u otázky č. 13 (Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka *Základní odborné přípravy* dostačující?), kdy 56,4 % respondentů odpovědělo pozitivně, je zřejmé, že délka vzdělávání v rámci *Základní odborné přípravy* je plně vyhovující a není nutná její úprava. Na základě odpovědí, kdy je 56,4 % respondentů spokojených s délkou ZOP lze odvozovat, že téměř

polovina by jich byla naopak pro delší dobu vzdělávání. Díky získaným poznatkům bych navrhovala délku *Základní odborné přípravy* nezkracovat a pokusit se ji zachovat v současné podobě. I když by bylo potřeba u některých předmětů přidat na intenzitě a délce výuky, u jiných předmětů je délka naopak dostačující. Největší nedostatky u čerstvých absolventů lze pozorovat v rámci administrativy a administrativního zpracování přidělených spisů, kdy velkou část policejní práce v rámci obvodních oddělení tvoří právě administrativa. Dále bych tento problém navrhovala řešit reorganizací rozvržení počtu vyučovacích hodin ve prospěch stěžejních předmětů, u kterých by bylo potřeba vyučovacích hodin přidat. Na základě zjištěných poznatků se lze domnívat, že stanovený cíl předkládané diplomové práce byl naplněn.

SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ

BARTOŇKOVÁ, Hana. Firemní vzdělávání. Praha: Grada, 2010. Vedení lidí v praxi. ISBN 978-80-247-2914-5.

FOTR, Jiří, Emil VACÍK, Ivan SOUČEK, Miroslav ŠPAČEK a Stanislav HÁJEK. Tvorba strategie a strategické plánování: teorie a praxe. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2020. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-2499-2.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2010. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-158-0.

HEŘMAN, Radomír. Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-80-7251-527-1.

HLADÍLEK, Miroslav. Kapitoly z obecné didaktiky a didaktiky vzdělávání dospělých. Vyd. 2., přeprac. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. ISBN 978-80-86723-75-4.

HRINKO, Martin. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

CHARVÁT, Jaroslav. Firemní strategie pro praxi: praktický návod pro manažery a podnikatele: od firemní kultury po schopnost vydělávat peníze: příklady a studie z praxe v ČR. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-1389-6.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5326-3.

KAZÍK, Petr. Rukověť dobrého interního lektora: pro efektivní vzdělávání ve firmách a jiných organizacích. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0287-7.

KOLEŇÁKOVÁ, REBEKA ŠTEFÁNIA, Simona BORISOVÁ a Lenka ŠUTOVCOVÁ. Activational teaching methods as a tool for development of critical thinking. Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research [online]. 2020, 10(2), 181-187 [cit. 2022-10-27]. ISSN 18047890.

LANGER, Tomáš. Moderní lektor: průvodce úspěšného vzdělavatele dospělých. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-271-0093-4.

MUŽÍK, Jaroslav. Androdidaktika. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004. Lidské zdroje. ISBN 80-7357-045-9.

NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK a Magdaléna ŠTOVÍČKOVÁ, ed. Metody výzkumu ve společenských vědách. Praha: FHS UK, 2019. ISBN 978-80-7571-025-3.

PLAMÍNEK, Jiří. Vzdělávání dospělých: průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4806-1.

Policie České republiky: Police of the Czech Republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.

PRŮCHA, Jan. Andragogický výzkum. Praha: Grada, 2014. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5232-7.

PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. Andragogický slovník. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3960-1.

SKALKOVÁ, Jarmila. Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1821-7.

SKUTIL, Martin. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.

ŠMÍDA, Filip. Strategie v podnikové praxi. Praha: Professional Publishing, 2003. ISBN 80-86419-41-x.

ŠTEINBACH, Miroslav. 30 let Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium ČR, 2021. ISBN 978-80-908139-0-8.

TOPINKA, Daniel. Metody a techniky výzkumu v sociální práci: studijní text pro kombinované studium. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3853-5.

VETEŠKA, Jaroslav. Přehled andragogiky: úvod do studia vzdělávání a učení se dospělých. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1026-9.

VODÁK, Jozef a Alžbeta KUCHARČÍKOVÁ. Efektivní vzdělávání zaměstnanců. Praha: Grada, 2011. Management (Grada). ISBN 978-80-247-3651-8.

ZORMANOVÁ, Lucie. Didaktika dospělých. Praha: Grada, 2017. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0051-4.

Internetové zdroje

Policie ČR. (2022). *Početní stavy příslušníků Policie České republiky*. Citováno 25. listopadu 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pocetni-stavy-prislusniku-policie-ceske-republiky.aspx>

Policie ČR. (2022). *Radiokomunikační síť integrovaného záchranného systému PEGAS*. Citováno 25. listopadu 2022. Dostupné z:
<https://www.mvcr.cz/clanek/radiokomunikacni-sit-integrovaneho-zachranneho-systemu-pegas.aspx>

Legislativa

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 248/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Interní akty řízení

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, Vzdělávací program základní odborná příprava 2018 – Nástupní příprava, Č.j. UPVSP-2650-1/ČJ-2017-9100KR

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009, o organizaci Policie České republiky

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180/2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Graf č. 14	Pohlaví
Graf č. 2	Věkové zastoupení respondentů
Graf č. 3	Nejvyšší dosažené vzdělání
Graf č. 4	Celkem odsloužené roky u PČR po absolvování ZOP
Graf č. 5	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů práva?
Graf č. 6	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů kriminalistiky?
Graf č. 7	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci služby pořádkové a cizinecké policie?
Graf č. 8	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci dopravní policie?
Graf č. 9	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci komunikace a policejní etiky?
Graf č. 10	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci spojovací techniky a práce s vysílačkou?
Graf č. 11	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci administrativy a informačních technologií (IT) využívaných na základních útvarech policie?
Graf č. 12	Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci modelových situací a obecně praktické připravenosti policistů do služby?
Graf č. 13	Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka Základní odborné přípravy dostačující?
Obrázek č. 2	Organizační struktura Policie ČR
Tabulka č. 1	Pohlaví

- Tabulka č. 2 Věkové zastoupení respondentů
- Tabulka č. 3 Nejvyšší dosažené vzdělání
- Tabulka č. 4 Celkem odsloužené roky u PČR po absolvování ZOP
- Tabulka č. 5 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů práva?
- Tabulka č. 6 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze základů kriminalistiky?
- Tabulka č. 7 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci služby pořádkové a cizinecké policie?
- Tabulka č. 8 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci dopravní policie?
- Tabulka č. 9 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci komunikace a policejní etiky?
- Tabulka č. 10 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci spojovací techniky a práce s vysílačkou?
- Tabulka č. 11 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci administrativy a informačních technologií (IT) využívaných na základních útvarech policie?
- Tabulka č. 12 Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci modelových situací a obecně praktické připravenosti policistů do služby?
- Tabulka č. 13 Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka Základní odborné přípravy dostačující?
- Tabulka č. 14 V čem spatřují policisté největší nedostatky u čerstvých absolventů ZOP
- Tabulka č. 15 V čem spatřují policisté dobrou připravenost u čerstvých absolventů ZOP

SEZNAM ZKRATEK

BESIP – bezpečnost silničního provozu

ČR – Česká republika

ETR – evidence trestního řízení

IT – informační technologie

PČR – Policie České republiky

SKPV – služba kriminální policie a vyšetřování

ÚPVSP – Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy

zák. č. – zákon číslo

ZPPP – závazný pokyn policejního prezidenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 1: Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Ivana Skoupilová a jsem studentkou posledního ročníku magisterského studia na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci v oboru Andragogika.

V rámci své diplomové práce si Vás dovoluji požádat o vyplnění krátkého dotazníku za účelem zjištění, zda jsou úspěšní absolventi kurzu Základní odborné přípravy v rámci Policie České republiky dostatečně připraveni k výkonu služby.

Vámi zvolenou odpověď označte křížkem v příslušném poli.

Dotazník je zcela anonymní.

Předem děkuji za Váš čas a spolupráci při zpracování mého výzkumného projektu v rámci mé diplomové práce.

1. Uveďte Vaše pohlaví.
 - a) Muž
 - b) Žena

2. Uveďte Vaši věkovou skupinu.
 - a) 19-25 let
 - b) 26-35 let
 - c) 36-45 let
 - d) 46 a více let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) Střední vzdělání zakončeno výučním listem
 - b) Střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou
 - c) Vysokoškolské vzdělání

4. Jak dlouho po úspěšném absolvování Základní odborné přípravy sloužíte u Policie České republiky?
 - a) 1 – 5 let

- b) 6 – 14 let
 - c) 15 let a více
5. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze **základů práva**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
6. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání ze **základů kriminalistiky**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
7. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci **služby pořádkové a cizinecké policie**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
8. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci **dopravní policie**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne

9. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci **komunikace a policejní etiky**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
10. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci **spojovací techniky a práce s vysílačkou**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
11. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci **administrativy a informačních technologií využívaných na základních útvarech policie**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Ne
12. Myslíte si, že by se v rámci Základní odborné přípravy měl klást větší důraz, a tedy i delší časová dotace na vzdělání v rámci **modelových situací a obecně praktické připravenosti policistů do služby**?
- a) Ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne

d) Ne

13. Myslíte si, že je aktuální rozsah učiva a délka Základní odborné přípravy dostačující?

a) Ano

b) Spíše ano

c) Spíše ne

d) Ne

14. V čem spatřujete u čerstvých absolventů Základní odborné přípravy největší nedostatky, a tedy na co by měl být při výuce v rámci ZOP kladen větší důraz? Poprosím o stručnou a heslovitou odpověď. (např. administrativa, komunikace s lidmi, modelové situace, právo apod.)

.....

.....

15. V čem naopak spatřujete u čerstvých absolventů Základní odborné přípravy dostatečnou připravenost? Poprosím o stručnou a heslovitou odpověď.

.....

.....